

**RAPORT DE MONITORIZARE
PRIVIND GRADUL DE IMPLEMENTARE
AL STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE
PENTRU ANII 2011-2016**

PERIOADA DE RAPORTARE:
ianuarie – decembrie 2016

CUPRINS

ABREVIERI.....	3
I. INTRODUCERE.....	4
II. METODOLOGIA DE MONITORIZARE.....	5
III. DESCRIEREA GENERALĂ A GRADULUI DE REALIZARE A ACȚIUNILOR DIN PA 2016 SNA.....	6
III. 1 ACȚIUNI SCADENTE LA FINELE TRIMESTRULUI III, 2016	
III. 2 ACȚIUNI PERMANENTE	
III. 3 ACȚIUNI SCADENTE LA FINELE ANULUI 2016	
IV. IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DIN PLANUL DE ACȚIUNI POTRIVIT COMPONENTELOR SNA.....	10
IV. 1 COMPONENTA DE CERCETARE	
IV. 2 COMPONENTA LEGISLATIVĂ	
IV. 3 COMPONENTA INSTITUȚIONALĂ	
IV. 4 COMPONENTA EDUCAȚIONALĂ ȘI DE COMUNICARE PUBLICĂ	
ANEXE: Rapoartele instituțiilor (disponibile la solicitare)	

ABREVIERI

AAP	Academia de Administrare Publică
AAPL	Autorități ale administrației publice locale
AM	Agenția „Moldsilva”
AAPC	Autorități ale administrației publice centrale
ARFC	Agenția Relații Funciare și Cadastru
ARM	Agenția Rezerve Materiale
AT	Agenția Turismului
BNS	Biroul Național de Statistică
BRI	Biroul Relații Interetnice
CC	Curtea de Conturi
CEC	Comisia Electorală Centrală
CNA	Centrul Național Anticorupție
CNI/ANI	Comisia/ Agenția Națională de Integritate
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
GRECO	Grupul de state împotriva corupției
INJ	Institutul Național de Justiție
MA	Ministerul Apărării
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MAIA	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
MC	Ministerul Culturii
MDRC	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Mec	Ministerul Economiei
Med	Ministerul Educației
MF	Ministerul Finanțelor
MJ	Ministerul Justiției
MM	Ministerul Mediului
MMPSF	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei
MS	Ministerul Sănătății
MTIC	Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor
MTID	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor
MTS	Ministerul Tineretului și Sportului
PA	Procuratura Anticorupție
SIS	Serviciul de Informații și Securitate
SNA	Strategia națională anticorupție pe anii 2011-2016
PA 2016	Planul de acțiuni pe anii 2016 pentru implementarea SNA 2011-2016
SV	Serviciul Vamal
TI – Moldova	Transparency International – Moldova

I. INTRODUCERE

Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018 și-a propus ca obiectiv principal creșterea bunăstării, siguranței și calității vieții cetățenilor, care urmează a fi atinsă inclusiv prin eradicarea corupției și garantarea supremației legii. Una din măsurile stabilite în Programul de activitate al Guvernului 2016-2018 prevede necesitatea evaluării Strategiei Naționale Anticorupție pe anii 2011-2015, extinderea calendarului de implementare a acesteia cu un an și adoptarea noii Strategii anticorupție.

La începutul anului 2015 a fost lansată Evaluarea implementării Strategiei Naționale Anticorupție pe anii 2011-2015, în rezultatul căreia s-a confirmat necesitatea de a extinde termenul de implementare al Strategiei Naționale Anticorupție pe anii 2011-2015 cu un an. În condițiile în care Primul PA 2012-2013 pentru implementarea SNA a fost aprobat de Parlament în februarie 2012, fiind publicat în Monitorul Oficial la mijlocul lunii martie 2012, iar PA 2014-2015 a fost adoptat și publicat în Monitorul Oficial în luna mai 2014, SNA s-a aflat în proces plenar de implementare doar o perioadă de 3 ani și 5 luni, în loc de 5 ani preconizați. În una din recomandările Raportului de evaluare se menționează „o provocare majoră pentru eficiența noii strategii este stabilitatea cadrului legislativ și instituțional din domeniul anticorupție. Respectiv, prioritatea zero la etapa promovării noului document de politici este de a asigura primordial calitatea și eficiența legislației în domeniu, pentru evitarea ulterioarelor inadvertențe și inconsistențe pe parcursul implementării SNA.”. Tocmai de aceea, Planul de acțiuni pe anul 2016 se concentrează în mare parte pe adoptarea cadrului legislativ național în domeniu, astfel încât următoarea Strategie să fie axată pe implementarea efectivă a obiectivelor stabilite.

Planul de acțiuni pe anul 2016 pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție a fost aprobat prin Hotărârea Parlamentului **nr. 90 din 12.05.2016**. Planul include **4 componente, 12 măsuri și 65 de acțiuni**, dintre care 20 acțiuni cu termen permanent; 12 acțiuni scadente la finele semestrului I și 33 acțiuni scadente la finele anului.

Responsabili de executarea măsurilor din Plan sunt **31** de autorități publice centrale¹ (APC), precum și autoritățile administrației publice locale (AAPL) care au elaborat propriile Planuri de acțiuni anticorupție la nivel local și au raportat în anul 2016 privind gradul de realizare al acțiunilor în anul 2015 și în primele 4 luni ale anului 2016.

În conformitate cu Strategia națională anticorupție, monitorizarea externă și evaluarea realizării planurilor de acțiuni sunt efectuate de Grupul de monitorizare în baza Metodologiei de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei². Raportul trimestrial și raportul anual de monitorizare se elaborează de Secretariatul Grupului de monitorizare, se examinează și se aprobă de Grupul de monitorizare. Rapoartele de monitorizare au următoarele componente: - prioritățile de acțiuni; - acțiunile concrete de realizare; - termenele stabilite și nivelul de executare; - responsabilii de realizarea planurilor de acțiuni; - indicatorii care descriu caracteristicile măsurabile ale acțiunilor din plan; - informația generalizată și analizată sub aspectul nivelului de executare, acumulată din sursele menționate mai sus.

¹ Lista instituțiilor (*abrevierile*) responsabile de executarea măsurilor din Planul de acțiuni pe anii 2014-2015 pentru implementarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015 este anexată la raport.

² Anexa nr. 2 la Strategia națională anticorupție pe anii 2011-2016: <http://lex.justice.md/md/340429/>

II. METODOLOGIA DE MONITORIZARE

În conformitate cu termenii de referință pentru perioada anului 2016 au fost analizate următoarele componente de monitorizare:

- a) Gradul de realizare a activităților planificate: descrierea activităților întreprinse conform Planului de acțiuni, analiza coraportului dintre acțiunile preconizate și cele implementate.
- b) Gradul de atingere a indicatorilor de rezultat din Planul de acțiuni al SNA.
- c) Respectarea termenelor de implementare (termen planificat vizavi termen realizat).
- d) Identificarea problemelor, devierilor de la Planul de acțiuni – contrare obiectivelor Planului de acțiuni, domenii neacoperite etc.

Obiectivele monitorizării

- a) Ghidarea și coordonarea eficientă a procesului de colectare, analiză, agregare și utilizare a informațiilor, care va permite monitorizarea în dinamică a Planului de acțiuni pentru anul 2016.
- b) Analiza/verificarea și sistematizarea rapoartelor prezentate, asigurarea descrierii acțiunilor întreprinse, a rezultatelor obținute în vederea executării măsurilor din Plan.
- c) Identificarea gradului de executare a acțiunilor cu termen de realizare pentru trimestrul II 2016, cu termen permanent și a celor restante.
- d) Asigurarea transparenței actului de monitorizare privind implementarea Planului de acțiuni.
- e) Consolidarea parteneriatelor pentru planificarea, coordonarea și gestionarea sistemului de monitorizare.

III. DESCRIEREA GENERALĂ A GRADULUI DE REALIZARE A ACȚIUNILOR DIN PLANUL DE ACȚIUNI PE ANUL 2016

Publicarea planului de acțiuni pe anul 2016, adoptat prin HP nr. 90 din 12 mai 2016, în Monitorul Oficial la 01 iulie a tergiversat procedura de realizare a acțiunilor și raportare în baza acestuia.

III.1 Progresul cantitativ al realizării planurilor de acțiuni pe anii 2012-2016³

Progresul implementării SNA în anul 2016 este reprezentativ pentru toți cei 5 ani de implementare, deoarece acțiunile parțial realizate și cele restante din Planurile de acțiuni pe anii 2012-2015 au fost preluate în Planul pe anul 2016. Pentru a stabili gradul de realizare al acțiunilor pentru toți cei 5 ani, vom cumula acțiunile realizate, în toți cei 5 ani; precum și cele parțial realizate și nerealizate la finele anului 2016. Astfel, la finele anului 2016 se constată a fi realizate 87% din acțiuni, 9% sunt parțial realizate, iar 4% sunt nerealizate.

Gradul de realizare	PA 2012-2013	PA 2014-2015	PA 2016	În total
Realizate	58 acțiuni (89%)	79 acțiuni (85%)	38 acțiuni (58%)	175 acțiuni (87%)
Parțial realizate			18 acțiuni (28%)	18 acțiuni (9%)
Restante	5 acțiuni* (11%)	12 acțiuni ** (13%)	8 acțiuni (12%)	8 acțiuni (4%)
Desuete		2 acțiuni** (2%)		

*acțiunile restante din PA pe anii 2012-2013 au fost preluate în PA pe anii 2015-2015

** acțiunile restante din PA pe anii 2014-2015 au fost preluate în PA pe anul 2016

Totodată, evaluarea gradului de implementare a Strategiei, efectuată la începutul anului 2016 a concluzionat că „Progresul calitativ măsurat în baza unei formule care a luat în calcul progresul cantitativ și scorurile de eficiență (*regulatorie, administrativă și financiară*) arată că acesta este, practic, înjumătățit – ceea ce înseamnă că **progresul calitativ** estimat al tuturor acțiunilor este **42,9%**. Impactul calitativ al acțiunilor SNA a fost afectat într-un mod consistent de 3 factori: *financiar, regulator și administrativ*. Analiza scorurilor totale a acestor factori, arată că cel mai proeminent s-a manifestat factorul regulator (*ne-adoptarea unor noi acte normative, a ajustărilor necesare la normele subordonate legilor*), fiind urmat de factorul administrativ (*ne-luarea măsurilor administrative la nivel de instituții*) și ultimul factor este cel financiar (*lipsa unor surse financiare adecvate alocate pentru realizarea acțiunilor*).”⁴

³ HP nr. 12 din 17 februarie 2012 pentru aprobarea Planului de acțiuni pe anii 2012-2013:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=342461>

HP nr. 76 din 16 mai 2014 pentru aprobarea Planului de acțiuni pe anii 2014-2015:

<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=353101&lang=1>

HP nr. 90 din 12 mai 2016 pentru aprobarea Planului de acțiuni pe anul 2016:

<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=365573>

⁴ Raportul de evaluare a implementării Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015:

<http://cna.md/pageview.php?l=ro&idc=67&t=/Strategia-nationala-anticoruptie/Implementarea-strategiei/Rapoarte-de-evaluare&#sthash.ZpWiOOAW.dpuf>

Bilanțul final al Strategiei Naționale Anticorupție pe anii 2011-2016 relevă că în această perioadă s-au realizat mai multe acțiuni în mai multe domenii:

- uniformizarea practicii judiciare și reducerea semnificativă a aplicării discreționare a legii penale în vederea ușurării situației persoanelor condamnate pentru corupție (a fost exclusă practica atragerii la răspundere contravențională în locul răspunderii penale, a fost exclusă practica încadrării faptului încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției de către inculpați ca circumstanțe atenuante și excepționale);
- implementarea sistemului național de raportare telefonică a cazurilor de corupție;
- consolidarea activităților de evaluare a riscurilor de corupție în cadrul instituțiilor publice;
- consolidarea cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice;
- consolidarea cadrului normativ în domeniul asigurării transparenței finanțării partidelor politice, în conformitate cu recomandările Consiliului Europei;
- extinderea aplicării sistemelor și a platformelor electronice în cadrul proceselor operaționale ale unui șir de instituții (Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor în cadrul sistemului judecătoresc, sistemul de vămuire electronică în cadrul Serviciului vamal, sistemul automatizat de supraveghere a circulației rutiere în cadrul Inspectoratului național de patrulare etc.);
- monitorizarea mai strictă a proceselor în cadrul sistemului educațional (supravegherea video a examenelor de bacalaureat);
- sporirea rigorilor de integritate și îmbunătățirea garanțiilor pentru autoritățile antrenate în procese anticorupție (ofițerii Centrului Național Anticorupție, procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție și judecătorii);
- sporirea transparenței activității autorităților publice centrale (APC) și autorităților publice locale (APL), a organelor de drept și a sistemului judecătoresc.

Printre inițiativele care nu au ajuns la o finalitate și au rămas restante din diverse motive, dar au fost incluse în proiectul noii Strategii sunt:

- tragerea la răspundere juridică a membrilor organelor colegiale de decizie;
- crearea entității Comisarului parlamentar de integritate;
- neadmiterea sub nicio formă a finanțărilor din afara țării pentru partidele politice și campaniile electorale;
- ajustarea cadrului legal ce reglementează cadourile, restricțiile și incompatibilitățile pentru diferite categorii de agenți publici;
- crearea ghișeelor unice pilot pentru autorizarea activităților din comerț;
- adoptarea normelor metodologice de investigare a cazurilor de corupere electorală ca urmare a examinării cazurilor de corupere electorală descrise în rapoartele societății civile;
- asigurarea conectării sistemelor de evidență ținute de entitățile publice la cazierul electronic de integritate profesională;
- crearea platformei electronice de instruire a agenților publici cu privire la cerințele de integritate în sectorul public.

III.2 Acțiuni scadente la finele anului 2016

La finele trimestrului IV 2016, analiza mai detaliată relevă că 49 % din acțiunile scadente sunt realizate, 33% sunt parțial realizate, iar 18% din acțiuni sunt nerealizate.

Acțiuni scadente, trimestrul IV, 2016	Acțiuni realizate	Acțiuni realizate parțial	Acțiuni nerealizate
---------------------------------------	-------------------	---------------------------	---------------------

45	22	15	8
100%	49%	33%	18%

Acțiunile nerealizate sau cu dificultăți de realizare sunt următoarele:

11. Elaborarea și adoptarea proiectului de lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului pentru instituirea funcției de Comisar parlamentar de integritate (supus dezbaterilor în Parlament)

14. Modificarea cadrului normativ conex Legii nr. 36 din 9 aprilie 2015 în vederea neadmiterii sub nicio formă a finanțării din afara țării pentru partidele politice și campaniile electorale

18. Modificarea legislației în vederea tragerii la răspundere juridică a membrilor organelor colegiale de decizie pentru admiterea unor încălcări de lege în activitatea proprie (supus expertizei juridice la 03.09.2016)

23. Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege pentru ajustarea cadrului legal ce reglementează cadourile, restricțiile și incompatibilitățile pentru diferite categorii de agenți publici în conformitate cu prevederile legii integrității

37. Crearea ghișeelelor unice pilot pentru autorizarea activităților din comerț

38. Elaborarea și adoptarea normelor metodologice de investigare a cazurilor de corupere electorală ca urmare a examinării cazurilor de corupere electorală descrise în rapoartele societății civile

42. Asigurarea conectării sistemelor de evidență ținute de entitățile publice la cazierul electronic de integritate profesională

62. Crearea platformei electronice de instruire a agenților publici și a conducătorilor entităților publice cu privire la cerințele de integritate în sectorul public

Cu privire la acțiunile restante, vom observa că cele 8 acțiuni restante la finele anului 2016 se referă la elaborarea și adoptarea unor proiecte de legi. Astfel, deși instituțiile au planificat elaborarea proiectelor de legi, durata procesului legislativ împiedică adoptarea acestora în termenul stabilit. Acest fapt readuce în lumină problema stabilirii indicatorilor de progres pentru realizarea acțiunilor deoarece, pentru a asigura sustenabilitatea acțiunilor planificate, au fost urmate recomandările experților de a adăuga pentru proiectele de legi indicatorul de „adoptat”, care a generat atribuirea statutului de „nerealizat” mai multor măsuri de ordin legislativ.

III.3 Acțiuni permanente pentru anul 2016

Acțiunile permanente au fost implementate în proporție de 85%, iar 15% sunt parțial realizate. Din cele 20 acțiuni permanente, 17 acțiuni sunt realizate, iar 3 acțiuni sunt realizate parțial.

Acțiuni permanente	Acțiuni realizate (pentru perioada raportată)	Acțiuni realizate parțial (pentru perioada raportată)	Acțiuni nerealizate (pentru perioada raportată)
20	17	3	0
100%	85%	15%	0%

Acțiuni realizate parțial sau cu dificultăți de implementare:

27. Implementarea unui sistem eficient de gestiune a riscurilor de corupție, elaborarea și realizarea măsurilor de eliminare sau de diminuare a acestor riscuri

29. Asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul autorităților publice centrale și locale

40. Elaborarea și aprobarea normelor de responsabilizare a agenților publici pentru încălcarea normelor de etică și deontologie

IV. IMPLEMENTAREA MĂSURILOR DIN PLANUL DE ACȚIUNI POTRIVIT COMPONENTELOR SNA

Nr. crt.	Acțiune	Termen de realizare	Responsabili de realizare	Indicatori de progres	Rezultatul scontat	Progres realizat
IV. 1 COMPONENTA DE CERCETARE						
I. Elaborarea, prezentarea și publicarea sondajelor privind percepția și răspîndirea fenomenului corupției						
1	Efectuarea și publicarea unor sondaje privind percepția și răspîndirea fenomenului corupției	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție în colaborare cu autoritățile publice și cu organizațiile necomerciale de profil	Numărul de sondaje publicate. Numărul de analize efectuate de Centrul Național Anticorupție privind tendințele de evoluție a fenomenului corupției și numărul de recomandări formulate și aplicate	Evoluția percepției populației privind răspîndirea fenomenului corupției și a formelor ei este cunoscută	<p>Realizat: 4 sondaje publicate / Barometrul Opiniei Publice 2016⁵- aprilie, octombrie, Studiul sociologic „Etica și integritatea academică în învățămîntul general”⁶, Studiul “Corupția în Administrația Publică Locală”⁷.</p> <p>Rezultatele sondajelor arată că, în mare parte, populația rămîne nesatisfăcută de ceea ce face conducerea țării în mai multe domenii: salariile, pensiile, starea locurilor de muncă, combaterea corupției (74,3% nu sunt deloc mulțumiți și 18,7% sunt nu prea mulțumiți) și nivelul de trai. Populația crede că schimbarea conducerii țării ar putea îmbunătăți situația social-economică din țară – (69,8%), dintre aceștia 65,1% consideră că anume combaterea corupției merită să se facă în primul rînd.</p> <p>La întrebarea “În ultimele luni în Republica Moldova au început să fie întreprinse diferite acțiuni axate pe lupta cu corupția (arestarea unor persoane publice și businessmeni, demiterea unor conducători de instituții etc.). Dvs. ce părere aveți despre aceste acțiuni?”, 19,3% au răspuns că <i>Aceste acțiuni sunt un început al reformelor reale în țara noastră</i>, iar 70 % că <i>Aceste acțiuni reprezintă o imitare a reformelor și vor agrava și mai mult situația din țară sau sunt o reglare de conturi dintre grupurile oligarhice.</i></p>

⁵ <http://www.ipp.md/libview.php?l=ro&idc=156&id=773>

⁶ http://ipp.md/public/files/Evenimente/Studiul_Sociologic_2016-06-11.pdf

⁷ <http://www.contact.md/doc/Studiu%20APL.pdf>

						<p>Concluziile cu privire la „Corupția în administrația publică locală” relevă că, nivelul de încredere în instituțiile statului este deosebit de redus (mai puțin de 40%), iar cea mai mare încredere este acordată primăriilor, instituțiilor educaționale, instituțiilor medicale, consiliilor locale. În opinia respondenților corupția mai frecvent se întâlnește în justiție, Guvern, Parlament, Poliție și mai puțin frecvent – în organizațiile neguvernamentale și mass-media locale, de asemenea în APL locale, de ambele nivele. Cele mai frecvente manifestări de corupție apar în instanțele de judecată, procuratură, poliție, instituțiile medicale, vamă, iar mai rar apar în problemele legate de furnizarea serviciilor de infrastructură (electricitate, gaze, apă, căldură), la birourile de pașapoarte, în administrația publică locală.</p> <p>Referitor la sistemul de educație, aici practicile privind plățile efectuate de părinți în instituțiile de învățământ preuniversitar sunt foarte diferite ca tip, mărime, mecanisme de colectare, frecvență etc. Fiecare instituție în care se colectează bani, își stabilește propriile reguli, indiferent de faptul dacă plățile respective sunt colectate oficial sau neoficial. Comparativ cu studiile anterioare, s-a diminuat ponderea părinților care declară că cadrele didactice sau administrația instituției îi constrâng să achite plăți informale, însă, în schimb, au crescut presiunile făcute de către alți părinți. În valoare numerică, plățile neformale efectuate de către un părinte în anul de referință al studiului curent, sunt cu 23,1% mai mari comparativ cu cele din anul de referință al studiului din 2012. Dacă raportăm aceste plăți la evoluția cheltuielilor medii de consum lunar per persoană, creșterea reală a plăților neformale este nesemnificativă, mai puțin de un punct procentual</p>
II. Efectuarea de analize, cercetări și studii tematice cu privire la corupție și domeniile conexe						
2	Efectuarea de analize, cercetări și	Permanent, cu	Centrul Național Anticorupție în	Numărul de publicații.	Manifestările de corupție în diverse	Realizat: În anul 2016, au fost efectuate 208 studii analitice, dintre care: 21 analize strategice și 187 analize operaționale.

	studii tematice cu privire la corupție	monitorizare trimestrială	colaborare cu autoritățile publice și cu organizațiile necomerciale de profil	Numărul de recomandări formulate și aplicate	domenii și deficiențele în activitatea autorităților publice privind contracararea acestor manifestări, expuse detaliat	<p>Analizele strategice efectuate de CNA au drept scop analiza și evaluarea nivelului, tendințelor și factorilor de risc a fenomenului corupției în diverse domenii de activitate, autorități și instituții publice.</p> <p>Studiile operaționale se efectuează pe cazuri concrete, în scopul identificării și stabilirii infractorilor, persoanelor culpabile, circumstanțelor și motivelor săvârșirii infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției, precum și a faptelor de comportament corupțional.</p> <p>Au fost formulate mai mult de 50 de recomandări în cadrul analizelor strategice privind: integritatea angajaților Serviciului Vamal; restituirea taxei pe valoare adăugată în anul 2015 activitatea Ministerului Apărării și achizițiile publice efectuate în perioada 2013-2014; eficientizarea activității autorităților competente în cercetarea și documentarea infracțiunilor economice, fiscale, vamale; gestionarea capitalului de stat de către APL de nivelul II, în dependență de controlul politic a funcției de președinte de raion; repartizarea aleatorie a dosarelor în cadrul instanțelor judecătorești (Sistemul PIGD); integritatea angajaților Inspectoratului Fiscal Principal de Stat; importul mijloacelor de transport în perioada 2013-2015.</p> <p>MAI – în cadrul Academiei Ștefan cel Mare au fost efectuate 8 analize privind fenomenul corupției.</p>
3	Efectuarea unei analize strategice privind vulnerabilitățile la corupție în utilizarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală	Trimestrul III, 2016	Centrul Național Anticorupție	Studiu elaborat și publicat. Numărul de recomandări formulate și aplicate	Deficiențele în domeniu constatate și recomandările înaintate	<p>Realizat: În rezultatul studiului efectuat au fost stabilite mai multe încălcări și neregurli în administrarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală precum: conflicte de interese între factorii de decizie implicați din domeniul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și reprezentanții întreprinderilor private specializate în prestarea serviciilor medico-sanitare și farmaceutice; pantuflaj; activitatea defectuoasă a Consiliului Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate, exclusivitatea organismului de certificare „Trans-Standart” în calitate de organism unic de evaluare a conformității dispozitivelor medicale neactive și active neimplantabile aflate în</p>

						<p>utilizare la instituțiile publice și private; activitatea organismului de certificare „Trans-Standart” efectuată prin intermediul laboratorului de încercări “Veritrans Plus” SRL cu sediul comun, fondatorii ambelor fiind companiile străine cu sediul în Panama și Belize; lipsa transparenței verificării periodice a dispozitivelor medicale; prestarea serviciilor prin intermediul dispozitivelor medicale neverificate sau cu termenul de exploatare expirate care pune în pericol viața și sănătatea populației; remunerarea de către întreprinderile private medico-sanitare și farmaceutice a personalului medical din cadrul instituțiilor publice în vederea promovării serviciilor medicale prestate și medicamentelor comercializate de către aceștia; existența vădită a înțelegerilor între companiile farmaceutice și instituțiile medicale publice pentru eliberarea medicamentelor compensate mai scumpe, în scopul majorării veniturilor din fondul asigurărilor medicale; administrarea defectuoasă a fondurilor de asigurări medicale care defavorizează instituțiile medicale publice în favoarea instituțiilor medico-sanitare private.</p> <p>Au fost elaborate următoarele recomandări de îmbunătățire ca cadrul normativ adresate Ministerului Sănătății și Parlamentului RM. În adresa subdiviziunilor care desfășoară măsuri speciale de investigații au fost înaintate mai multe sugestii în vederea acumulării mai multor probe asupra încălcărilor stabilite, cu pornirea ulterioară cauzelor penale în acest sens.</p> <p>Luînd în considerație faptul că, studiul analitic în cauză conține date cu caracter personal și scheme privind gestionarea defectuasă a fondurilor asigurărilor medicale, prezentarea acestui studiu spre atenția societății prin publicarea pe pagina web a CNA este considerată de autori la moment prematură și inoportună.</p>
4	Efectuarea unei analize strategice privind vulnerabilitățile la corupție în	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Ministerul Educației	Studiu elaborat și publicat. Numărul de recomandări formulate și	Deficiențele din domeniile achizițiilor publice, conflictelor de interese nedeclarate, organizării examenelor	<p>Realizat. Constatări:</p> <p>1. Efectuarea ineficientă a Planului comanda de stat de către Ministerul Educației, banii publici, sunt alocați în baza unui cadru normativ lacunar manifestat prin lipsa formulelor de calcul a comenzii de stat per student, asta în contextul în care, an de an, sunt alocați tot</p>

	activitatea Ministerului Educației			aplicate	de bacalaureat, gestionării resurselor bugetare și a asistenței externe constatate și recomandările formulate	mai mulți bani publici, deși numărul de studenți descrește 6% anual. 2. Netransparentizarea bugetelor instituțiilor de învățământ; 3. Colectarea ilicită a banilor, în cadrul instituțiilor de învățământ general, înafara asociațiilor obștești, pe motiv de inexistența acestora; 4. Înmatricularea studenților la facultăți fără diploma de bacalaureat; 5. Neconlucrarea între Ministerul educației cu Centrul Național Anticorupție la divizarea competențelor de examinare a sesizărilor privind colectarea ilicită a banilor. 6. Aspect vulnerabil la investițiile în renovarea instituțiilor de învățământ preșcolar și preuniversitar din Raioanele Republicii Moldova, care ulterior rămân fără elevi și copii.
5	Actualizarea studiului cu privire la practica de interpretare a prevederilor legale în examinarea dosarelor de corupție de către instanțele de judecată pentru perioada 2013–2015	Trimestrul II, 2016	Centrul Național Anticorupție, Curtea Supremă de Justiție	Studiu elaborat. Numărul de recomandări formulate și aplicate	Deficiențele și posibilele soluții pentru îmbunătățirea procesului de investigare a infracțiunilor de corupție, identificate	Realizat: Studiu elaborat. 6 recomandări formulate. Studiul a fost elaborat de CNA în cadrul proiectului “Consolidarea capacităților de prevenire și analitice ale CNA”, cu suportul expertului Raisa Botezatu, Ex-vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție. Rezultatele și recomandările studiului urmează a fi prezentate în cadrul unui eveniment public. La 23 iunie 2016, Curtea Supremă de Justiție a recomandat spre aplicare și a publicat pe pagina www.csj.md <i>Ghidul cu privire la individualizarea pedepsei penale pentru infracțiunile de corupere pasivă (art. 324 CP), corupere activă (art. 325 CP) și trafic de influență (art. 326 CP)</i>
6	Efectuarea unui studiu cu privire la transparența finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale	Trimestrul II, 2016	Comisia Electorală Centrală, societatea civilă	Studiu prezentat. Numărul de recomandări formulate și aplicate	Mecanismul de neadmitere sub nicio formă a finanțărilor din afara țării, analizat; reglementarea procedurilor de colectare și raportare a cotizațiilor de membru de partid, evaluată	Realizat: Studiu prezentat. 20 recomandări formulate. La 30 martie 2016, de către Asociația obștească Promo-Lex a fost prezentat studiul cu tematica “Strategii, practici și instrumente de finanțare a partidelor politice în Republica Moldova”. Documentul reprezintă o analiză a stării actuale privind finanțarea partidelor politice, fiind identificate carențele și problemele la nivel de aplicare a legislației și implementare a procedurilor, în ce măsură au fost luate în considerație practicile și recomandările internaționale în domeniul vizat cât și aplicarea acestora. Studiul conține o serie de recomandări pentru instituțiile responsabile de implementarea reformei finanțării partidelor, cum ar fi: instruirea personalului partidelor politice, amendarea legislației prin diversificarea sancțiunilor aplicabile

						partidelor care nu se conformează legii, desfășurarea campaniilor de sensibilizare a opiniei publice vizavi de subiect și avantajele subvenționării partidelor politice de la bugetul de stat etc.
--	--	--	--	--	--	--

III. Întocmirea și publicarea rapoartelor organelor de drept și ale procuraturii privind combaterea corupției, precum și a rapoartelor autorităților publice privind implementarea măsurilor anticorupție prevăzute de documentele de politici

7	Întocmirea și publicarea de rapoarte ale organelor de drept și ale procuraturii privind combaterea corupției	Anual (până în data de 15 februarie)	Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Magistraturii	Numărul de rapoarte publicate	Datele statistice oficiale privind sesizările de comitere a actelor de corupție și a celor conexe corupției, privind urmărirea penală în cazul acestora, privind examinarea judiciară și sancționarea lor, aduse la cunoștința publicului	<p>Realizat: 4 rapoarte publicate</p> <p>CNA a publicat Raportul de activitate pe anii 2014-2015⁸, care conține analiza rezultatelor combaterii corupției în aspect comparat privind examinarea plîngerilor, cererilor și petițiilor cetățenilor, depistarea și investigarea infracțiunilor de corupție, asigurarea recuperării prejudiciilor pe dosarele de corupție, precum și finalitatea judiciară a cauzelor de corupție instrumentate de CNA.</p> <p>PG a prezentat rezultatele combaterii corupției într-o secțiune distinctă a raportului de activitate⁹.</p> <p>MAI a publicat informația operativă privind starea infraccionalității pe teritoriul Republicii Moldova pe anul 2015¹⁰, inclusiv a infracțiunilor de corupție în sectorul public și privat.</p> <p>CSM nu a elaborat un raport privind examinarea judiciară și sancționarea actelor de corupție și a celor conexe, în schimb a elaborat un Raport despre activitatea primei instanțe privind judecarea cauzelor în ceea ce privește lupta cu corupția pentru anul 2015¹¹, semestrul I al anului 2016¹² și primele 9 luni¹³.</p>
---	--	--------------------------------------	---	-------------------------------	---	--

IV. 2 COMPONENTA LEGISLATIVĂ

⁸ http://cna.md/sites/default/files/statdata/raport_cna_24.02.16.pdf

⁹ http://www.procuratura.md/file/2016-04-25_Raport_PG_Formatat_15.04.2016_Final%202.pdf

¹⁰ http://mai.gov.md/sites/default/files/document/attachments/decembrie_0.xls

¹¹ http://www.justice.gov.md/public/files/file/Sistemul%20Judiciar/Studii%20si%20Analize/2016/cauze_penale_coruptia_12_luni_2015.pdf

¹² http://www.justice.gov.md/public/files/file/Sistemul%20Judiciar/Studii%20si%20Analize/2016/cauze_penale_coruptia_6_luni_2016.xlsx

¹³ <http://www.justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=56>

IV. Conformarea legislației naționale cu standardele internaționale anticorupție

8	Întocmirea de rapoarte de expertiză anticorupție pe marginea proiectelor de acte normative	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție	Numărul de proiecte expertizate din totalul de proiecte. Numărul rapoartelor de expertiză. Numărul de recomandări formulate în rapoarte și eficiența acestora	Norme ce conțin factori favorizanți și riscuri de corupție din proiectele de legi și din actele normative ale Guvernului, înlăturate	Realizat: 987 de proiecte au fost examinate ¹⁴ . Din 987 de proiecte de acte normative examinate (în anul 2015 - 874) 137 de proiecte au fost supuse avizării (în anul 2015 – 157) și întocmite recomandările necesare, iar asupra a 850 de proiecte au fost întocmite rapoarte de expertiză anticorupție, cu 133 proiecte mai mult decât anul 2015 (în anul 2015 – 717) ceea ce constituie examinarea a circa 10 006 pagini de proiect (în anul 2015 – 7535), fără a lua în calcul nota informativă. La fel, cu sprijinul Proiectului PNUD a fost realizat un nou studiu privind promovarea intereselor private în proiectele supuse expertizei anticorupție, pentru o perioadă de 6 ani, 2010-2015. La realizarea studiului au fost antrenați experți externi care au calculat că volumul prejudiciilor prevenite cu ajutorul expertizei constituie 190.547.568 lei iar a celor care nu au fost evitate, în pofida constatărilor expertizei, adică prejudiciul real adus statului este de 104.264.000 lei, prejudiciu care putea fi evitat dacă se ținea cont de recomandările experților. Studiul urmează a fi publicat și prezentat în perioada următoare.
9	Implementarea recomandărilor din Raportul de evaluare a integrității în sectorul de apărare și securitate al Republicii Moldova (Building Integrity Self Assessment and Peer Review Report) din cadrul	Trimestrul IV, 2016	Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție,	Numărul de acțiuni realizate. Plan de integritate elaborat	Buna guvernare în domeniul securității și apărării prin sporirea integrității și reducerea riscurilor de corupție în cadrul structurilor din acest sector, consolidată	Realizat: A fost lansat raportul de evaluare și au fost informate instituțiile și ONG-urile implicate în procesul de evaluare despre recomandările acestuia. Prin Ordinul Ministrului nr. 500 din 26.09.2016 a fost aprobat Planul de acțiuni pentru reducerea riscurilor de corupție pe anii 2016-2017 ¹⁵ . În cadrul instruirii privind consolidarea integrității a participat 1 reprezentant al Ministerului.

¹⁴ <http://cna.md/doc.php?l=ro&idc=143&id=1479>

¹⁵ <http://www.army.md/?lng=2&action=show&cat=122&obj=4032#.WAizKeWLTGg>

	Programului NATO de consolidare a integrității în sectorul de apărare și securitate (Building Integrity Programme)		Procuratura Generală			
10	Elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea recomandărilor GRECO la capitolul "Prevenirea corupției în rândul parlamentarilor, al judecătorilor și procurorilor", adresate Republicii Moldova în urma runde a IV-a de evaluare	Trimestrul IV, 2016	Procuratura Generală, Parlamentul Republicii Moldova, Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție	Plan de acțiuni elaborat. Numărul de recomandări formulate și aplicate. Numărul de acțiuni realizate.	Implementarea eficientă a recomandărilor din cadrul runde a IV-a de evaluare GRECO, asigurată	Realizat parțial: În vederea implementării recomandării iv) și v) din raportul de evaluare GRECO privind Republica Moldova în cadrul celei de a IV-a runde (prevenirea corupției în rândurile parlamentarilor, judecătorilor și procurorilor), menționăm intrarea în vigoare începând cu 01.08.2016 a: ✓ Legea nr.132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate din 17.06.2016; ✓ Legea nr.133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale și ✓ Legea nr.134 pentru modificarea și completarea unor acte legislative din 17.06.2016 (în special, Codul contravențional, în care a fost modificat termenul de prescripție de tragere la răspundere contravențională de la 3 luni la 12 luni, au fost modificate textele art. 313/2, 313/3, 319/1, 330/2 și cel mai important, au fost modificate art. 423/3 și 423/9 Cod contravențional, potrivit cărora Autoritatea Națională de Integritate, prin intermediul inspectorilor săi va constata și aplica sancțiuni contravenționale prevăzute supra, iar Consiliul de Integritate va constata contravenții în privința președintelui și vicepreședintelui ANI). Totodată, prin Legea nr.134 a fost completată și Legea nr. 39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament cu prevederi privind ridicarea mandatului de deputat în caz de: a) stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese; b) nedepunere a declarației de avere și interese personale sau refuz de a o depune, în

					<p>condițiile art. 27 alin. (8) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; c) dispunere de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate.</p> <p>- Adoptarea de către Parlament, la 28 iulie 2016, în lectura I a proiectului Legii Integrității nr. 267 din 15 iunie 2016. Proiectul în cauză are ca scop cultivarea integrității publice și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din R. Moldova, prin dezvoltarea integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, stabilirea responsabilității entităților publice, ai agenților anticorupție și altor autorități competente și sancționarea lipsei de integritate în aceste sectoare.</p> <p>- De asemenea, la 25.11.2016, Parlamentul a adoptat legea constituțională nr.256 prin care au fost operate modificări și completări la art. 124 și 125 Constituție, în special în ceea ce privește atribuțiile Procuraturii și modul de numire, termenul funcției și destituirea Procurorului General (recomandarea xvi). Astfel, Procurorul General este numit de Președintele statului, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, pe un termen de 7 ani, care nu poate fi reînnoit. Totodată, prin aceeași lege, Constituția a fost completată cu art. 1251, care reglementează funcționarea și compoziția Consiliului Superior al Procurorilor (recomandarea xv). Astfel, procurorii aleși din cadrul CSP urmează să fie în majoritate, iar din categoriile de membri mai fac parte reprezentanți ai altor autorități, instituții publice sau ai societății civile. Aceste modificări ale Constituției sunt în deplină conformitate cu exigențele recomandărilor nr. xv și xvi din Raportul de evaluare.</p> <p>- La momentul adoptării raportului de evaluare în cadrul runde a IV-a de evaluare, în Parlament se afla spre examinare proiectul nr. 173 din 21 aprilie 2016 privind modificarea art. 70 din Constituția Republicii Moldova care presupune limitarea imunității parlamentare prin excluderea alin. (3), precum și excluderea cuvântului „imunități” din titlul articolului 70 Constituție. Proiectul legii prevede că deputații vor putea fi urmăriți penal sau reținuți fără acordul Parlamentului și în</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>cazul când există o sentință irevocabilă de condamnare. Spre regret, această inițiativă a 39 deputați nu a fost materializată, proiectul legii nefiind adoptat nici în una din lecturi (recomandarea vi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tot la data adoptării raportului de evaluare GRECO în cadrul runde a IV-a, se afla spre examinare proiectul Legii nr.135 din 4 aprilie 2016, privind Codul de etică și conduită a deputatului în Parlament, care până la data de azi nu a fost supus votării, rămânând ca restanță în ceea ce privește îndeplinirea recomandării ii. - Procuratura Generală a examinat proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat de Ministerul Justiției, înregistrat în Parlament cu nr.187 din 03.05.2016. Recomandarea adresată referitoare la judecători (rec. nr. vii) privește componența CSM, GRECO accentuând necesitatea abolirii participării ex officio a Procurorului General și Ministrului Justiției din componența CSM, indicând inter alia necesitatea instituirii unei proceduri corecte și transparente de alegere ai membrilor CSM, atât din cadrul judecătorilor cât și ai celor din afară, permițând accesarea în CSM ai membrilor din afara judiciarului care să provină din alte medii decât cele prescise de lege (adică profesori de drept). Propunerile înaintate la art. II din proiectul de lege referitoare la excluderea termenului inițial de numire a în funcție judecătorului pe 5 ani (art. 11 alin. 1 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995) este unul corespunzător recomandării nr. ix din raportul GRECO privitoare la excluderea acestui termen la numirea pentru prima dată în funcția de judecător a candidatului, astfel încât a se asigura independența acestora. - Propunerile înaintate la art. III din proiectul de lege și anume modificarea art. 3 alin. (2) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (în continuare CSM) nr. 947-XIII din 19 iulie 1996, referitoare la menținerea calității de membru de drept al Ministrului Justiției în componența CSM este una contrarie atât opiniei nr 10 (2007) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, potrivit căreia nu pot fi membri ai consiliilor superioare ale judecătorilor politicieni în funcție și, în particulari, membri ai guvernului, cât și
--	--	--	--	--	--

						recomandării GRECO menționate supra. De aceea, se impune excluderea calității de membru de drept al Ministrului Justiției din cadrul CSM, iar oricare altă explicație precum că dânsul ar avea doar funcție reprezentativă nu își are locul atâta timp cât Ministerul Justiției are atribuții exprese privind administrarea instanțelor de judecată, iar competențele membrilor de drept din cadrul CSM nu diferă de cele ale membrilor aleși (vezi art. 10 din Legea cu privire la CSM). În particular, în ceea ce privește extinderea profilului membrilor din afara judiciarului de la cea a profesorilor de drept la cea ai reprezentanților societății civile cu experiență în domeniul dreptului (modificările propuse la art. 3 alin. 2 și 3, art. 11 alin. 2, art. 13 alin. 2) par să fie în corespundere cu recomandările GRECO.
11	Elaborarea și adoptarea proiectului de lege privind modificarea Regulamentului Parlamentului pentru instituirea funcției de Comisar parlamentar de integritate	Trimestrul II, 2016	Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Elaborarea și promovarea unor principii și reguli normative de integritate, a procedurilor de gestionare a conflictelor de interese din cadrul Parlamentului	Nerealizat: La 12 mai 2016, deputații au supus dezbaterilor, dar au decis să amâne votarea proiectului de lege privind Codul de etică și conduită a deputatului în Parlament ¹⁶ . Proiectul propune instituirea unei funcții noi în cadrul Parlamentului – Comisarul pentru etică, care va fi responsabil pentru asigurarea respectării Codului de etică a deputatului. În același timp, proiectul descrie detaliat procedura de investigare, examinare și sancționare a deputaților pentru nerespectarea prezentului cod.
12	Elaborarea și adoptarea proiectului de lege de modificare și completare a Codului de procedură penală al Republicii Moldova în	Trimestrul III, 2016	Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Superior al	Proiect de lege elaborat și adoptat	Cadrul legal și instituțional evaluat și ajustat. Impedimentele formale pentru investigarea cu succes a actelor de corupție, înlăturate	Realizat parțial: Proiect elaborat și înregistrat în Parlament cu nr. 268 la 15 iunie 2016¹⁷. Proiectul de lege pentru stabilirea sancțiunilor disuasive în vederea descurajării actelor de corupție și spălarea banilor include modificări la Codul Penal, Codul Contravențional, Legea 199/2010, Legea 158/2008, Legea 793/200 și va fi sincronizat cu prevederile proiectului legii integrității.

¹⁶ <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3158/language/ro-RO/Default.aspx>

¹⁷ <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/3289/language/ro-RO/Default.aspx>

	vederea înlăturării impedimentelor existente la investigarea actelor de corupție și infracțiunilor conexe corupției. Expertizarea proiectului respectiv de către Consiliul Europei		Magistraturii, Parlamentul Republicii Moldova			
13	Elaborarea unui proiect de lege privind modificarea și completarea Codului penal al Republicii Moldova pentru definirea noțiunii “infracțiuni de corupție”, precum și corelarea acesteia cu alte articole ale Codului penal (art. 55, 79 etc.)	Trimestrul II, 2016	Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Superior al Magistraturii, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Aplicarea abuzivă a art.55, 79 din Codul penal în procesul de individualizare a pedepsei pe cauze privind infracțiuni de corupție și conexe corupției, redusă	Realizat parțial: 1 lege adoptată, 1 proiect de lege elaborat și înregistrat în Parlament. Legea nr. 93 din 17.06.2016 de modificare a art.55 din Codul Penal, precum și proiectul nr.268 înregistrat în Parlament la 15.06.2016 care conține definirea noțiunii și corelarea cu art. 55 și 79 din Cod Penal.
14	Modificarea cadrului normativ conex Legii nr.36 din 9 aprilie 2015 în vederea neadmiterii sub nicio formă a finanțărilor din afara țării pentru	Trimestrul IV, 2016	Comisia Electorală Centrală, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii	Proiect de lege elaborat și adoptat	Mecanismul de neadmitere sub nicio formă a finanțărilor din afara țării implementat și procedurile de colectare și raportare a cotizațiilor de membru de partid, reglementate legal	Nerealizat: Grupul de lucru pentru modificarea Codului Electoral a fost reconstituit și urmează a se întruni pentru a examina această propunere.

	partidele politice și campaniile electorale		Moldova			
15	Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege pentru ajustarea Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale în conformitate cu Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 16 aprilie 2015	Trimestrul II, 2016	Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Procesul de testare a integrității profesionale ajustat conform principiilor constituționale	Realizat: Adoptat în a II-a lectură prin Legea nr. 102 din 26.05.2016 și în lectură finală la 27.07.2016. Prin această lege a fost creat mecanismul de evaluare a integrității instituționale, care include și etapa de testare a integrității angajaților instituției. Totodată, în noua redacție legea respectă toate recomandările Consiliului Europei de asigurare a autorizării judiciare a testărilor, precum și a rezultatelor acestora.
V. Perfecționarea legislației anticorupție și îmbunătățirea mecanismelor ei de funcționare, inclusiv prin exercitarea controlului parlamentar						
16	Exercitarea controlului parlamentar privind implementarea legislației anticorupție	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Parlamentul Republicii Moldova	Rapoartele autorităților publice și ale societății civile, prezentate. Numărul de ședințe ale comisiilor. Numărul de rapoarte. Numărul de recomandări ale comisiei.	Mecanismele de funcționare a legislației anticorupție, îmbunătățite	Realizat: Comisiile parlamentare au avizat proiectele de hotărîri ale Parlamentului pentru extinderea Strategiei și adoptarea Planului pe acțiuni pentru anul 2016, iar în cadrul ședințelor comisiilor au supus dezbaterilor progresele implementării Strategiei, precum și a fost examinat raportul CNA pentru 9 luni 2016.

				Numărul de recomandări implementate		
17	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice în vederea înlăturării deficiențelor constatate în procesul de implementare a acesteia	Trimestrul II, 2016	Serviciul de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat.	Mecanismul de prevenire a corupției în procesul de angajare și promovare a personalului în funcții publice, consolidat. Factorii de risc eliminați	Realizat parțial: SIS a elaborat și avizat proiectul de lege care a fost remis Guvernului cu nr. 18/439 din 26.12.2016.
VI. Ajustarea cadrului normativ la necesitățile justificate de sporire a eficienței activității organelor de drept și a organelor de control						
18	Modificarea legislației în vederea tragerii la răspundere juridică a membrilor organelor colegiale de decizie pentru admiterea unor încălcări de lege în activitatea proprie	Trimestrul III, 2016	Procuratura Generală, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Nivelul de responsabilitate a membrilor organelor colegiale de decizie, sporit	Nerealizat: Procuratura Generală a elaborat proiectul de Lege privind răspunderea personală a membrilor organelor colegiale. Ministerul Justiției a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (expertizele nr. 03/8168 din 4 septembrie 2013, nr. 03/9922 din 15 septembrie 2015). Urmare a avizării a fost elaborată o nouă versiune a proiectului și supusă avizării repetate în luna noiembrie.

19	Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii Curții de Conturi nr.261-XVI din 5 decembrie 2008 în vederea ajustării acesteia la standardele internaționale anticorupție	Trimestrul III, 2016	Curtea de Conturi, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat.	Cadrul legislativ armonizat cu standardele și reglementările organizațiilor internaționale din domeniu (IFAC, IIA, INTOSAI)	Realizat parțial: Proiectul a fost elaborat de CCRM și remis Parlamentului la 24.02.2016. Acesta a fost înregistrat cu nr.12 la data de 01.02.2017 ¹⁸ .
20	Elaborarea unui proiect de lege privind modificarea articolului 70 din Constituția Republicii Moldova referitoare la imunitatea deputaților	Trimestrul II, 2016	Ministerul Justiției	Proiect de lege elaborat	Modificările articolului 70 din Constituția Republicii Moldova referitoare la imunitatea deputaților, elaborate	Realizat parțial: Proiectul a fost elaborat și remis Guvernului prin scrisoarea nr.03/663 din 26.01.2016, aprobat în ședința Guvernului din 24 februarie 2016, însă Curtea Constituțională a dat aviz negativ asupra proiectului de lege. Totodată, prin scrisoarea nr.03/5521 din 25.04.2016 Ministerul Justiției a informat Guvernul privind inițiativa deputaților de modificare a Constituției RM în partea ce se referă la reexaminarea imunității deputaților, iar Curtea Constituțională s-a expus pozitiv asupra acestei versiuni de modificare a articolului 70 din Constituție la data de 11 aprilie 2016. Proiectul se află în Parlament.
21	Elaborarea și adoptarea proiectului de lege privind organizarea activității de investigații financiare în cadrul urmăririi penale, activităților de	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Recuperarea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni, în special prin infracțiunile de corupție și cele conexe, în urma analizei internaționale specializate a cadrului juridic și a practicilor	Realizat parțial: Proiectul legii de modificare și completare a unor acte legislative (cadrul conex) a fost înregistrat la inițiativa deputaților nr.443 din 28.11.2016, autor nemijlocit – CNA, la 15.12.2016 a fost votat în prima lectură. Proiectul este interconectat cu proiectul Legii privind Agenția Recuperarea Bunurilor Infracționale și are ca scop aducerea cadrului legislativ în vigoare în concordanță cu prevederile noului proiect de lege. În special, completează Codul de Procedură Penală cu un capitol nou consacrat procesului recuperării bunurilor infracționale, instituie prevederi referitoare la valorificarea bunurilor

¹⁸ <http://parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/language/ro-RO/Default.aspx>

	depistare, urmărire și aplicare a sechestrului bunurilor provenite din infracțiuni în vederea asigurării confiscării acestora și pentru recuperarea, conservarea și administrarea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni, în special prin infracțiunile de corupție și cele conexe				Republicii Moldova, asigurată	sechestrare în procesul recuperării bunurilor infracționale, operează modificări la Codul Penal în vederea nestingerii antecedentelor penale în cazul neînțoarcerii prejudiciului constat, precum și completează prevederile legislației ce reglementează activitatea CNA și statutul ofițerului de urmărire penală.
22	Elaborarea și adoptarea proiectului legii integrității	Trimestrul II, 2016	Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Legea coerentă și previzibilă pentru cultivarea integrității în sectorul public adoptată, ajustată la cadrul legal în vigoare ce reglementează activitatea diferitor categorii de agenți publici	Realizat parțial: Proiect de lege elaborat și adoptat în prima lectură la 28.07.2016. Proiectul Legii integrității a fost elaborat în cadrul Grupului de lucru inter-instituțional pentru revizuirea și îmbunătățirea cadrului legal național în domeniul prevenirii și combaterii corupției în entitățile publice și elaborarea proiectului de lege privind integritatea în sectorul public, creat prin Ordinul Centrului Național Anticorupție (CNA) nr. 107 din 28.07.2015 și transmis de către CNA Parlamentului la 25.04.2016, înregistrat în Parlament la 15.06.2016 cu nr. 267 și adoptat în prima lectură la 28.07.2016.
23	Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege pentru ajustarea cadrului legal ce reglementează	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Neconcordanțele din cadrul legal ce reglementează conflictele de interese, restricțiile și incompatibilitățile	Nerealizat: Regimul cadourilor urmează a fi reglementat suplimentar urmare a adoptării în lectura a II-a a proiectului Legii integrității.

	cadourile, restricțiile și incompatibilitățile pentru diferite categorii de agenți publici în conformitate cu prevederile legii integrității				pentru diferite categorii de agenți publici, înlăturate	
24	Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege pentru perfecționarea mecanismului de declarare a veniturilor și proprietăților, a intereselor și conflictelor de interese în vederea restricționării deținerii bunurilor prin intermediul persoanelor interpușe și introducerii procedurii de confiscare civilă	Trimestrul IV, 2016	Comisia Națională de Integritate, Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Mecanismul de declarare a veniturilor și proprietăților, a intereselor și conflictelor de interese perfecționat, fenomenul de deținere a bunurilor prin intermediul persoanelor interpușe exclus, mecanismul confiscării civile, introdus	Realizat: Legea privind declararea averilor și intereselor a fost adoptată de către Parlament în lectura finală la 17.06.2016. Denumirea finală a legii este Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale și urmează să intre în vigoare la 1.08.2016, cu excepția unor prevederi, care vor intra în vigoare la 1.01.2018. Prin legea în cauză s-a urmărit reformarea mecanismului actual de declarare a veniturilor, proprietății, intereselor personale, conflictelor de interese prin sistematizarea într-un act legislativ unic a prevederilor referitoare la aceste domenii, evitându-se dublarea informațiilor solicitate de la subiecții legii și irosirea resurselor.
25	Elaborarea și adoptarea unui proiect de lege în vederea sincronizării	Trimestrul IV, 2016	Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Procuratura	Proiect de lege elaborat și adoptat	Sistemul instituțional anticorupție/de prevenire și combatere a corupției consolidat	Realizat: Proiecte de lege elaborate și adoptate. A fost adoptată Legea nr. 134 din 17 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care delimitează competențele ANI de cele ale CNA în partea ce ține de constatarea contravențiilor. A fost adoptată Legea nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte

	eficiente a reformelor și îmbunătățirii conlucrării dintre Comisia Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție, precum și în vederea creării instanțelor judecătorești specializate anticorupție		Generală, Parlamentul Republicii Moldova			legislative, care reglementează competențele CNA și ale Procuraturii Anticorupție și delimitează atribuțiile acestora în cadrul urmăririi penale.
26	Delimitarea atribuțiilor de combatere a cazurilor de corupție la nivel înalt între Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție. Asigurarea independenței funcționale a Procuraturii Anticorupție	Trimestrul II, 2016	Ministerul Justiției, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Parlamentul Republicii Moldova	Proiect de lege elaborat și adoptat	Capacitățile autorităților publice de combatere, investigare și urmărire penală a cazurilor de corupție la nivel înalt, de supraveghere și aplicare a cadrului normativ – consolidate în conformitate cu cerințele Acordului de asociere cu Uniunea Europeană	Realizat: Proiect de lege elaborat și adoptat. Legea nr. 159 din 7.07.2016 cu privire la procuraturile specializate și Legea 152 din 01.07.2016 ajustează cadrul legislativ conex la prevederile Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură prin crearea mecanismelor necesare implementării complete și eficiente a acestei legii respective, precizarea competențelor procurorului la exercitarea atribuțiilor procuraturii, precum și delimitarea clară a atribuțiilor procurorului și organului de urmărire penală în cadrul procesului penal (Centrul Național Anticorupție și Ministerul Afacerilor Interne). Aceasta va contribui la realizarea mai eficientă de către Procuratura Anticorupție, CNA și MAI a competențelor sale în cadrul procesului penal.
IV. 3 COMPONENTA INSTITUȚIONALĂ						

VII. Prevenirea și combaterea corupției în cadrul autorităților, instituțiilor și organizațiilor

27	Implementarea unui sistem eficient de gestiune a riscurilor de corupție, elaborarea și realizarea măsurilor de eliminare sau de diminuare a acestor riscuri	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Autoritățile publice	Numărul de autorități publice care au documentat sistemul de management al riscurilor de corupție. Numărul de autorități care au completat Registrul instituțional al riscurilor și/sau au elaborat Planul de integritate	Riscurile de corupție identificate și analizate; acțiunile pentru excluderea sau diminuarea factorilor ce favorizează corupția în cadrul instituției, elaborate și realizate	<p>A fost finalizat procesul de evaluare a riscurilor de corupție cu aprobarea planurilor de integritate în 4 entități evaluate: MAEIE; Inspectoratul de Stat al Muncii; Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă și ANSA. A fost inițiată evaluarea riscurilor de corupție la Agenția Intervenției și Plăți în Agricultură, Primăria mun. Chișinău și IGP. Se motorizează implementarea PI de către 7 entități publice: MAEIE; MA; DPF; Agenția pentru Protecția Consumatorilor; 3 instituții medicale.</p> <p>Au fost evaluate riscurile de corupție în cadrul sistemului național de achiziții publice, fiind elaborat un raport de evaluare a riscurilor de corupție caracteristici sistemului național de achiziții publice și include o cartografiere a domeniilor cu riscuri pentru integritate, precum și măsuri recomandate în vederea atenuării acestora. Un aspect novator pentru acest sector, propus în cadrul proiectului, reprezintă Sistemul de indicatori al fraudei și corupției pe întreg domeniul de aplicare a procesului de achiziții, indicatori numiți Steag Roșu (<i>Red Flags</i>).</p> <p>CNA și PNUD Moldova au organizat în perioada 19 mai – 02 iunie un ciclu de instruire pentru agenții publici din cadrul ministerelor și altor autorități publice centrale cu genericul „Managementul riscurilor de corupție aferente procesului de achiziții publice”.</p> <p>SIS deține un sistem de management al riscurilor, însă nu are cartografiate riscurile de corupție;</p> <p>CC a beneficiat de cursuri privind evaluarea integrității instituționale (11-15 iulie, INTOSAI) a desfășurat atelierul de lucru privind evaluarea integrității CC. Raportul de autoevaluare a integrității este plasat pe site-ul oficial al CC¹⁹. Prin Ordinul Președintelui CC nr.65 din 08.04.2015 a fost instituit Registrul comun al Riscurilor care conține și riscurile de corupție²⁰;</p>
----	---	---	----------------------	---	--	---

¹⁹ <http://www.ccrm.md/pageview.php?l=ro&idc=212&t=/Transparenta/Autoevaluarea-integritatii>

²⁰ <http://www.ccrm.md/lib.php?l=ro&idc=199&t=/Transparenta/Registrul-riscurilor&>

						<p>CSM, MC, PG, PA, MS, MDRC, MMPSF, ARFC, BRI, AM, ARM, AT, Oficiul Stare Civilă, CEC, MAI – nu dețin un sistem de management al riscurilor,</p> <p>se recomandă crearea/actualizarea registrului instituțional al riscurilor și completarea cu un capitol “Consolidarea integrității instituționale”</p> <p>MEc, MF, DIP - actualizează constant registrul riscurilor și deține separat un Plan de Integritate pentru riscurile de corupție. Se recomandă completarea Registrului Riscurilor cu un capitol “Consolidarea integrității instituționale”</p> <p>MA – Deține un sistem eficient de management al riscurilor și separat un Plan de integritate</p> <p>MTID – Registrul riscurilor conține și capitolul “Consolidarea integrității instituționale”</p> <p>MEd – se elaborează Registrul Riscurilor cu asistența MF. Se recomandă completarea Registrului Riscurilor cu un capitol “Consolidarea integrității instituționale”</p> <p>CC, MTS, MTIC, CS, MJ, BNS, MAIA – se recomandă completarea registrului instituțional al riscurilor cu un capitol “Consolidarea integrității instituționale”</p>
28	Realizarea acțiunilor de prevenire a corupției în procesul de recrutare, selecție, angajare și promovare a funcționarilor publici	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Autoritățile publice centrale și locale, Serviciul de Informații și Securitate	Numărul de funcții publice vacante scoase la concurs, raportat la numărul total de funcții publice vacante din cadrul autorității. Numărul de concursuri de angajare desfășurate. Numărul de concursuri repetate pentru	Nivelul corupției în procesul de recrutare, selecție, angajare și promovare a funcționarilor publici, redus. Riscul ocupării funcțiilor publice de către persoane ce prezintă o amenințare la adresa securității naționale, exclus	<p>SIS deține proceduri specifice de recrutare.</p> <p>CC – 18 funcții vacante scoase la concurs/ 8 concursuri anunțate, dintre care 1 desfășurat/ 8 persoane angajate</p> <p>CSM – 3 funcții vacante/ 3 concursuri desfășurate/ 4 anunțate repetat/ 2 persoane angajate</p> <p>MEc – 5 anunțuri cu privire la 14 funcții vacante/ 35 persoane angajate prin concurs/ 5 persoane numite în funcție sau angajate prin transfer</p> <p>MF – 67 funcții vacante/ 35 scoase la concurs/ 12 concursuri/ 6 concursuri repetate</p> <p>IFPS – 34 funcții vacante/ 28 scoase la concurs/ 22 concursuri/ 9 concursuri repetate</p> <p>MAI – 58 funcții vacante/ 24 concursuri/ 27 persoane angajate</p> <p>MAEIE - 42 funcții vacante/ 10 scoase la concurs/ 6 concursuri/ 2 repetate</p>

				aceeași funcție publică	<p>MA – 19 funcții vacante/ 19 scoase la concurs/ 5 concursuri/ 1 concurs repetat/ 3 persoane angajate</p> <p>MDRC – 8 funcții vacante/ 3 concursuri/ 15 persoane angajate</p> <p>MAIA – 21 funcții vacante scoase la concurs/ 9 repetat/ 17 concursuri/ 23 persoane numite în funcție prin concurs/ 23 transfer</p> <p>MEd – 8 funcții vacante scoase la concurs/ 8 concursuri/ 5 persoane angajate</p> <p>MC – 20 funcții vacante/ 7 scoase la concurs/ 3 concursuri/ 1 concurs repetat</p> <p>MMPSF – 24 funcții vacante/ 23 scoase la concurs/ 3 concursuri/ 9 repetate</p> <p>MS – 36 funcții vacante/ 36 scoase la concurs/ 4 concursuri/ 10 repetate pentru aceeași funcție</p> <p>MTS – 9 funcții vacante/ 9 scoase la concurs/ 6 concursuri/ 5 repetate</p> <p>MTIC – 9 funcții vacante/ 10 concursuri/ 4 repetate/ 7 persoane angajate</p> <p>MTID – 11 funcții vacante/ 2 concursuri/ 7 persoane angajate</p> <p>BNS – 7 funcții vacante/ 9 scoase la concurs/ 6 concursuri/ 7 repetate</p> <p>ARFC – 5 funcții vacante/ 4 scoase la concurs/ 3 persoane angajate</p> <p>BRI – 5 funcții vacantescoase la concurs/ 4 persoane angajate</p> <p>AM – 1 concurs/ 0 persoane angajate</p> <p>ARM – nu a prezentat informația</p> <p>AT – 1 funcție vacantă scoasă la concurs/ 1 concurs/ 1 persoană angajată</p> <p>CS – 19 funcții vacante/ 15 funcții scoase la concurs/ 3 concursuri repetate</p> <p>MJ – 25 funcții scoase la concurs/ 21 concursuri repetate/ 10 persoane angajate</p> <p>Inspectoratul Național de Probațiune – 21 funcții publice vacante scoase la concurs/ 8 concursuri / 4 prelungite</p> <p>Serviciul Stare Civilă – 27 funcții publice vacante scoase la concurs/ 3 concursuri/ 1 repetat</p> <p>CEC - 4 funcții publice vacante scoase la concurs/ 5 funcții publice vacante în cadrul autorității/ 3 concursuri/ 1 repetat</p>
--	--	--	--	-------------------------	---

29	Asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul autorităților publice centrale și locale	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Autoritățile publice centrale și locale	Ponderea deciziilor consultate cu publicul în raport cu numărul total de decizii adoptate. Dezbateri/ședințe publice organizate, recomandări recepționate/ implementate	Informarea multilaterală cu privire la procesul decizional și participarea părților interesate la procesul decizional, asigurate. Nivel sporit de responsabilitate a autorităților publice	SIS, MDRC, PA, ARM, MJ, CS, MAEIE, MF, MAI – nu a prezentat informația conform indicatorilor CC - 24 ședințe publice/28 rapoarte de audit aprobate CSM- 26 ședințe/ 649 hotărâri MEc – 306 acte elaborate/ 299 acte adoptate/ 263 proiecte consultate/ 234 întruniri consultative / 1509 participanți/ 960 recomandări/ 730 recomandări incluse/ 9 platforme de consultări publice MA – 10 proiecte de decizii consultate MAI – 93 proiecte elaborate MAIA – 105 acte normative consultate cu publicul/ 56 adoptate MTID – 29 acte normative consultate cu publicul MEd – 29 proiecte de acte normative consultate cu publicul MC – 17 decizii consultate cu publicul/ 10 adoptate MMPSF – 52 proiecte de decizii consultate/ 55 adoptate/ 181 întruniri consultative/ 434 recomandări recepționate/ 268 implementate MS - 66 proiecte de decizii consultate/ 40 adoptate/ 15 recomandări recepționate MTS – 4 decizii consultate cu publicul/ 3 adoptate MTIC – 52 proiecte de decizii consultate cu publicul BNS – 3 decizii publicate/ 2 recomandări recepționate/ 4 dezbateri ARFC – 32/ 100% decizii consultate cu publicul/ 35 ședințe publice/ 26 recomandări recepționate BRI – 2 proiecte de decizii consultate cu publicul/ 1 adoptată/ 58 recomandări AM – 0 proceduri de consultare publică AT – 18 decizii consultate/ 8 adoptate <i>Inspectoratul Național de Probațiune</i> – 3 proiecte de acte normative elaborate/ 3 consultate CEC – 1 acte normative consultate / 22 acte normative aprobate sau modificate/ 0 ședințe publice organizate/ 0 recomandări recepționate
30	Elaborarea și	Trimestrul	Parlamentul	Regulament	Colaborarea eficientă	Realizat: Regulament elaborat de către CC și remis Parlamentului

	aprobarea unui regulament de proceduri privind relațiile dintre Curtea de Conturi, Parlament și Guvern	III, 2016	Republicii Moldova (comisia de profil), Guvernul Republicii Moldova, Curtea de Conturi	elaborat și aprobat	între Curtea de Conturi, Parlament și Guvern asigurată în contextul sporirii impactului activității de audit și îmbunătățirii managementului finanțelor publice	pentru examinare și completare. Regulamentul a fost adoptat prin HCC nr. 53 din 05.12.2016.
31	Elaborarea normelor metodologice referitoare la modul și procedurile de verificare a rapoartelor privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, inclusiv în perioada campaniilor electorale, precum și modul de reflectare și raportare a cheltuielilor	Trimestrul III, 2016	Comisia Electorală Centrală, Ministerul Finanțelor	Norme metodologice adoptate	Normele metodologice referitoare la modul și procedurile de verificare a rapoartelor privind veniturile și cheltuielile partidelor politice, inclusiv în perioada campaniilor electorale, modul de reflectare și raportare a cheltuielilor de către organele competente pentru instituțiile specializate (fisc, organe de drept etc.), adoptate	Realizat parțial: Aspecte privind verificarea rapoartelor financiare, reflectarea și raportarea cheltuielilor sînt cuprinse în Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărîrea CEC nr. 4401 din 23.12.2015 și în Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale, aprobat prin hotărîrea CEC nr. 3352 din 04.05.2015. CEC a constituit un grup de lucru pentru crearea modului „Control financiar”, parte componentă a Sistemului Informațional Automatizat de Stat „Alegeri”, care va automatiza procesul de raportare, colectare, analiză și asigurare a accesului public la rapoartele financiare ale partidelor politice, concurenților electorali. Obiectivele modului sunt: monitorizarea proceselor de finanțare a partidelor politice din Republica Moldova, evidența proceselor de finanțare a partidelor politice din bugetul public național, controlul asupra utilizării mijloacelor financiare de către concurenții electorali pe parcursul campaniei electorale, evidența creditelor acordate de stat, controlul asupra utilizării și rambursării creditelor acordate de stat. După lansarea subsistemului informatic „Control financiar”, urmează a fi elaborate actele normative aferente privind funcționalitatea sistemului, modului de raportare a veniturilor și cheltuielilor, control a rapoartelor de gestiunea financiară a formațiunilor politice, concurenților electorali, etc.
32	Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul Agenției de Intervenție și Plăți	Trimestrul IV, 2016	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,	Plan de integritate elaborat și aprobat	Riscurile de corupție identificate și diminuate prin implementarea planului de integritate	Realizat: procesul a fost finalizat în noiembrie 2016. Factori de risc majori stabiliți: neaplicarea procedurilor anticorupție, inclusiv lipsa mecanismelor instituționali de raportare a ilegalităților și influențelor necorespunzătoare; deficiența procedurilor privind

	pentru Agricultură		Centrul Național Anticorupție			verificarea/inspecția în teren în perioada pre și post achitare a subvențiilor; deficiențe la aspectul de sancționare a beneficiarilor de subvenții etc.
33	Evaluarea riscurilor de corupție în cadrul Primăriei municipiului Chișinău	Trimestrul IV, 2016	Primăria municipiului Chișinău, Centrul Național Anticorupție	Plan de integritate elaborat și aprobat	Riscurile de corupție identificate și diminuate prin implementarea planului de integritate	Realizat: etapa finală de analiză a riscurilor de corupție și de elaborare a planului de integritate. Deficiențe majore: neimplementarea politicilor anticorupție, a recomandărilor Curții de Conturi și a recomandărilor unității de audit intern din cadrul Primăriei, fapt ce determină materializarea riscurilor de corupție. Cadrul normativ departamental defectuos sau omiterea intenționată de a reglementa anumite aspecte. Lipsa sancțiunilor dispuse pentru încălcarea normelor de etică și a obligațiilor ce revin funcționarilor în contextul atribuțiilor profesionale, etc.
34	Elaborarea raportului de monitorizare privind implementarea Hotărârii de Guvern nr.188 din 3 aprilie 2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet	Trimestrul III, 2016	Cancelaria de Stat (Centrul de Guvernare Electronică, Centrul de Telecomunicații Speciale)	Raport de monitorizare elaborat. Numărul de recomandări formulate	Calitatea paginilor web oficiale ale autorităților publice îmbunătățită prin completarea listei de informații obligatorii cu: – declarații de interese personale ale conducerii; – achiziții publice (planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate etc.); – modulul anticorupție (persoana responsabilă, planul de integritate și raportul de executare a acestuia	Realizat parțial: În conformitate cu prevederile pct. 7 al Planului de acțiuni pe anul 2014 pentru implementarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (HG nr. 1096 din 31.12.2013), MTIC elaborează raportul de monitorizare privind implementarea HG nr.188 din 3.04.2012 privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet ²¹ . Raportul analizează conținutul paginilor web prin prisma punctului 10 al Regulamentului privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet, unde sunt definite Cerințele obligatorii unei pagini-web oficiale în rețeaua Internet. <i>SGM recomandă includerea în analiza efectuată la finele anului 2016 a indicatorilor privind publicarea de către instituții a informației obligatorii cu privire la:</i> – <i>declarații de interese personale ale conducerii;</i> – <i>achiziții publice (planul anual de achiziții, anunțuri de intenție, rezultate etc.);</i> – <i>modulul anticorupție (persoana responsabilă, planul de integritate și raportul de executare a acestuia etc.)</i>

21

http://www.mtic.gov.md/sites/default/files/transparency/plans_and_reports/raport_de_evaluare_a_paginilor_web_oficiale_ale_autoritatilor_administratiei_publice_centrale_si_locale_pentru_anul_2015.pdf

					etc.)	
35	Revizuirea Codului de conduită a colaboratorului vamal, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.456 din 27 iulie 2009, în vederea ajustării lui conform cu legislația privind serviciul în organele vamale și cu standardele internaționale	Trimestrul III, 2016	Ministerul Finanțelor (Serviciul Vamal)	Proiectul de hotărîre pentru modificarea Codului de conduită a colaboratorului vamal, elaborat și adoptat. Numărul de activități organizate pentru promovarea codului	Codul de conduită a colaboratorului vamal, actualizat	Realizat: Codul de etică și conduită a colaboratorului vamal a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1161/20.10.2016. Codul a fost distribuit spre informare angajaților și au fost desfășurate 8 instruirii. SV a aprobat și Ghidul privind aplicarea codului de conduită.
36	Elaborarea Codului deontologic al lucrătorului medical și al farmacistului	Trimestrul IV, 2016	Ministerul Sănătății în colaborare cu asociațiile de profil	Act normativ elaborat și aprobat	Norme de conduită ale personalului medical actualizate în vederea eliminării elementelor care admit perceperea de plăți neformale sau care favorizează pe unii pacienți în funcție de statutul lor social	Realizat: Proiectul HG a fost elaborat și adoptat de Guvern la 01.02.2017. Codul solicită angajaților din domeniu să nu ia bani și daruri de la pacienți și să nu tolereze actele de corupție în cadrul instituției medicale. Codul deontologic nu admite, de asemenea, prescrierea medicamentelor în favoarea unei companii farmaceutice. O altă prevedere importantă este raportarea, de către lucrătorii medicali și farmaciști, a erorilor medicale comise sau observate. Activitatea lucrătorilor medicali și farmaciștilor va fi monitorizată de comitetele de bioetică, din cadrul instituțiilor medicale. Structura va supraveghea modul în care normele Codului deontologic sunt respectate și va raporta abaterile depistate. Ulterior, administrația instituției medicale va aplica sancțiuni disciplinare sub formă de avertisment, mustrare și mustrare aspră, în baza prevederilor Codului Muncii al Republicii Moldova nr.154-XV din 28 martie 2003.
37	Crearea ghișeelor unice pilot pentru autorizarea activităților din	Trimestrul IV, 2016	Ministerul Economiei, Centrul de Guvernare	Numărul de ghișee unice funcționale	Programul soft privind conexiunea în sistem a instituțiilor interesate, implementat.	Nerealizat: Prin Legea nr. 153 din 01.07.2016 au fost operate modificări/ completări la Legea nr. 231 din 23.09.2010 cu privire la comerțul interior, care prevăd substituirea autorizației de funcționare în comerț cu simpla notificare la primăria localității. Excepție fac unele

	comerț		Electronică, autoritățile administrației publice locale		Riscurile de corupție la prestarea serviciilor publice, diminuate	activități cu risc sporit pentru sănătatea populației și a mediului, pentru care suplimentar se solicită autorizația sanitară sau sanitar veterinară. Astfel, primăria localității va fi în legătură permanentă cu autoritățile administrației publice centrale cu competențe de supraveghere a pieței interne de consum, în special ANSA și CNSP. În acest context, la primărie va fi instituit ghișeul unic pentru procesul de înregistrare a notificărilor depuse de către comercianți. Tehnic, inițial ghișeul unic va fi fizic (anexarea unor acte la cererea de notificare, sunete telefonice, etc.), iar odată cu crearea unui soft informațional de conexiune pe o platformă a autorităților administrației publice locale cu cele centrale (cu suportul Centrului de guvernare electronică), va începe să funcționeze ghișeul unic electronic pentru activitățile din comerț, inclusiv prestări servicii. Conform prevederilor legale, aceasta va fi posibil începând cu semestrul II 2017.
38	Elaborarea și adoptarea normelor metodologice de investigare a cazurilor de corupere electorală ca urmare a examinării cazurilor de corupere electorală descrise în rapoartele societății civile	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Comisia Electorală Centrală, Ministerul Afacerilor Interne, societatea civilă	Norme metodologice adoptate	Norme metodologice elaborate în vederea examinării uniforme și sub toate aspectele a cazurilor de corupere electorală	MAI – au fost elaborate și distribuite subdiviziunilor de urmărire penală recomandări privind examinarea cazurilor contravenționale și infracțiunilor referitor la încălcarea legislației electorale, precum și gestionarea finanțelor partidelor politice CNA - în cadrul CNA au fost organizate și desfășurate ședințe privind problematica elaborării normelor metodologice pentru investigarea cazurilor de corupere electorală.
39	Elaborarea și adoptarea proiectului de lege privind protecția avertizorilor de integritate în	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție	Proiect de lege elaborat și transmis spre aprobare	Cadrul legislativ conex legii integrității adoptat, raportarea obligatorie a actelor de corupție din partea agenților publici, instituită	Realizat: A fost constituit grupul de lucru, iar proiectul legii a fost elaborat în colaborare cu un expert internațional, a fost supus consultărilor în cadrul a 2 ședințe cu societatea civilă și Oficiul Avocatului Poporului. Proiectul urmează a fi supus procedurii de avizare.

	conformitate cu cele mai bune practici și recomandări ale Consiliului Europei					
40	Elaborarea și aprobarea normelor de responsabilizare a agenților publici pentru încălcarea normelor de etică și deontologie	Permanent, cu verificare începând din trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Comisia Națională de Integritate, autoritățile administrației publice centrale, Parlamentul Republicii Moldova	Numărul de sancțiuni aplicate	Aplicarea codurilor deontologice asigurată	<p>Realizat parțial: CC, CSM, MEc, MF, MC, MTS, MTIC, CNI, CS, Inspectoratul Național de Probațiune – 0 încălcări/sancțiuni SV – 206 anchete de serviciu inițiate/160 finisate/ sancțiuni aplicate (101 observații, 109 muștrări, 48 muștrări aspre, 11 retrogradări, 23 eliberări din funcție)</p> <p>IFPS – 151 sesizări/ 101 anchete de serviciu/ 31 sancțiuni disciplinare și 70 atenționări/ 18 clasate (5 muștrări aspre, 12 muștrări, 14 avertismente)</p> <p>MAI – 508 sancțiuni aplicate angajaților MAI și instituțiilor subordonate</p> <p>MA – prin Ordinul MA nr. 268 din 20.05.2016 a fost aprobat Codul de conduită profesională al militarilor prin contract ai Armatei Naționale, 29 sancțiuni disciplinare</p> <p>MTID – 6 sesizări privind 7 funcționari/ 0 sancțiuni/ 3 demisii</p> <p>MTS – a fost adoptat Codul de conduită al profesorului antrenor și a fost elaborat cel de etică a sportivului</p> <p>AM – 1 sancțiune aplicată (avertisment)</p> <p>Departamentul Instituțiilor Penitenciare - la 07.11.2012 prin ordinul Ministrului Justiției a fost aprobat Codul deontologic al personalului sistemului penitenciar, astfel, pe parcursul semestrului I al anului 2016, au fost aplicate 43 sancțiuni disciplinare.</p> <p>Inspectoratul Național de Probațiune – Codul de etică al consilierului de probațiune a fost aprobat Prin Hotărârea de Guvern nr.210 din 21.03.2013.</p>
41	Elaborarea softului de evidență unică privind respectarea normelor de integritate în	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Cancelaria de Stat (Centrul de Guvernare	Softul elaborat și aplicat	Implementarea criteriilor de integritate profesională la angajarea agenților publici, asigurată	<p>Realizat parțial: Platforma electronică este în proces de elaborare de către un consorțiu de companii IT, contractate de PNUD Moldova în cadrul proiectului de consolidare a capacităților CNA, în colaborare cu subdiviziunea specializată a CNA. Deoarece în procesul de lucru platforma a fost extinsă și va include un modul de raportare privind</p>

	sectorul public și de ținere a cazierului electronic de integritate profesională și punerea sa în aplicare		Electronică)			implementarea Strategiei Naționale Anticorupție, termenul de predare finală a fost extins pînă în trimestrul III 2017.
42	Asigurarea conectării sistemelor de evidență ținute de entitățile publice la cazierul electronic de integritate profesională	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Cancelaria de Stat (Centrul de Guvernare Electronică)	Sisteme de evidență conectate	Standardele de integritate profesională aplicate, mecanismele instituționale de prevenire a corupției (registru cadourilor, registrul de influențe necorespunzătoare, registrul riscurilor de corupție, alte forme de evidență), create și administrate electronic	Nerealizat: În legătură cu extinderea termenului de lansare a softului de evidență unică privind respectarea normelor de integritate în sectorul public și de ținere a cazierului electronic de integritate profesională, realizarea conectării instituțiilor a fost amînată pentru trimestrul IV 2017.
VIII. Consolidarea capacităților organelor de drept și ale justiției de a combate corupția						
43	Pilotarea mecanismului de evidență comună a infracțiunilor, inclusiv a infracțiunilor de corupție și a celor conexe corupției în cadrul Procuraturii Generale	Trimestrul II, 2016	Procuratura Generală	Mecanism/soft revizuit și pus în aplicare	Terminologie și indicatori unici aplicați pentru obținerea datelor statistice aferente categoriilor de infracțiuni, pentru cauze penale, categorii de subiecți și pedepse aplicate (inclusiv cele complementare), cu enunțarea eficacității	Realizat parțial: Pentru instruirea lucrătorilor organelor Procuraturii în implementarea Sistemului informațional automatizat „Registrul informațiilor criminalistice și criminologice” s-au desfășurat instruirii pentru Procuratura Anticorupție, Cahul, Strășeni, Hîncești, Ciocana, însă implementarea efectivă nu a fost inițiată pînă la data raportării. Mecanismul este reglementat de un ordin interinstituțional în conformitate cu Legea nr.216-XV din 29 mai 2003 cu privire la Sistemul informațional integral automatizat de evidență a infracțiunilor, a cauzelor penale și a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, iar modificarea acestui mecanism este posibilă doar în condițiile modificării Legii nominalizate. Prin ordinul

					acestora	interdepartamental nr.27/310/956/361-o/154 din 05.10.2016 a fost constituit Grupul de lucru pentru implementarea Sistemului informațional automatizat - „e-Dosar”, în componența reprezentanților Procuraturii Generale, MAI, Ministerului Justiției, CNA și Serviciului Vamal, având ca scop implementarea în cadrul autorităților pe care le reprezintă a sistemului informațional respectiv: elaborarea cadrului normativ relevant și a propunerilor de perfecționare a Sistemului; evaluarea, analiza, identificarea problemelor, soluțiilor, necesităților de resurse financiare suplimentare a situației actuale din fiecare instituție relevantă pentru dezvoltarea - „e-Dosar”; evaluarea necesităților tehnice, logistice, precum și de orice alt gen pentru definitivarea, dezvoltarea, integrarea cu alte sisteme și implementarea „e-Dosar”, perspectivele și pașii următori care urmează a fi luați în acest sens, inclusiv privind securitatea informațiilor deținute în sistem și a conexiunilor cu alte sisteme de informare (integrare și interoperabilitate).
44	Instruirea judecătorilor, a procurorilor și a colaboratorilor organelor de drept în domeniul instrumentării și judecării cauzelor privind infracțiuni de corupție și cele conexe corupției	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Institutul Național al Justiției, Academia “Ștefan cel Mare”, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerul Afacerilor Interne	Numărul de instruiți efectuate. Numărul de persoane instruite. Numărul de ore	Cunoștințele și aptitudinile practice ale judecătorilor, procurorilor și ale colaboratorilor organelor de drept în domeniul vizat, consolidate	Realizat: MAI – 229 persoane instruite de SPIA și în cadrul a 4 evenimente externe; INJ – 12 activități de instruire pentru 357 persoane (104 judecători, 75 procurori, 39 asistenți judiciari, 61 grefieri, 16 audienți INJ, 62 persoane din alte categorii). Subiectele instruirilor: „Unele aspecte privind prevenirea și combaterea comportamentului corupțional în sectorul justiției. Etica profesională.”; „Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe”, „Bunele practici din regiune în investigarea îmbogățirii ilicite și aplicarea confiscării extinse”, „Activitatea specială de investigații în cazul infracțiunilor de corupție și cele conexe acestora”, „Specificul cercetării și examinării judiciare a infracțiunilor de corupție și celor conexe” Academia Ștefan cel Mare – 13 cursuri/ 182 ore de instruire au fost desfășurate pentru 687 participanți, studenți ai Academiei, precum și în cadrul cursurilor de perfecționare/specializare
45	Implementarea recomandărilor	Trimestrul III, 2016	Ministerul Justiției	Recomandări implementate	Funcționalitatea extinsă a Programului integrat	Realizat parțial: La 12.02.2016 a fost plasată pe pagina MJ comunicatul de presă al

	studiului analitic cu privire la deficiențele înregistrate în sistemul actual de repartizare aleatorie a dosarelor, elaborat de către Centrul Național Anticorupție. Examinarea faptelor depistate sub aspect disciplinar		(Departamentul de administrare judecătorească), Consiliul Superior al Magistraturii		de gestionare a dosarelor, asigurată (PIGD)	Departamentului de Administrare Judecătorească ²² în privința implementării recomandărilor din Studiul CNA și la 24.02.2016 prin scrisoarea MJ nr. 01/1972 s-a adus la cunoștința CNA că o parte din deficiențele identificate au fost eliminate din PIGD o dată cu implementarea versiunii 4.1 în septembrie 2015. Poziția Ministerului este că nu sunt necesare careva modificări funcționale în PIGD, iar la recomandarea de a prevedea repartizarea dosarelor în cadrul instanțelor de judecată cu număr relativ mic de judecători 2-5, s-a menționat că o asemenea funcționalitate ar putea fi configurată în PIGD în rezultatul implementării Legii privind reorganizarea sistemului judecătoresc. Totodată, experții din cadrul CNA susțin că recomandările nu au fost implementate, iar versiunea 4.1 a PIGD a fost examinată la elaborarea Studiului.
46	Asigurarea fiecărei instanțe judecătorești cu suportul tehnic necesar aplicării Programului integrat de gestionare a dosarelor (PIGD)	Trimestrul IV, 2016	Ministerul Justiției (Departamentul de administrare judecătorească)	Servicii de întreținere tehnică a programelor – achiziționate pentru toate instanțele. Instanțele asigurate cu suport tehnic	Corupția din sistem diminuată prin excluderea completă a factorului uman din procesul de repartizare a dosarelor în instanțele judecătorești, în special prin excluderea posibilităților tehnice de influențare a acestui proces	Realizat: Menținerea PIGD este asigurată permanent în baza contractului nr. 1/16 din 31.12.2015 privind asigurarea constantă a funcționalității, mentenanței precum și a securității tuturor sistemelor informaționale, echipamentelor și infrastructurii informaționale din instanțele judecătorești din RM. În aprilie 2016, în baza contractului enunțat au fost inițiate lucrări de profilaxie în instanțele de judecată care continuă pînă în prezent.
47	Monitorizarea numărului de ședințe de judecată	La data de 15 a fiecărei luni	Ministerul Justiției (Departamentul	Rapoarte elaborate și publicate.	Înregistrarea audio, video, desfășurarea ședințelor de judecată	Realizat: Rapoartele lunare privind înregistrarea audio a ședințelor ²³ , precum și Studiul de analiză al CRJM ²⁴ au fost examinate de CSM și au fost formulate recomandări. Prin Hotărîrea 488/20 din 05.07.2016,

²² <http://www.justice.gov.md/libview.php?l=ro&id=4&id=2915>

²³ Raport privind înregistrarea audio a ședințelor de judecată în instanțele judecătorești din Moldova în luna mai 2016: <http://administrareinstante.justice.md/ro/rapoarte/rapoarte-generale>

²⁴ „Procesul-verbal și înregistrarea audio a ședințelor de judecată – exactitate sau dublarea sarcinilor?” <http://www.justice.gov.md/public/files/file/rapoarte/2015/decembrie/CRJM-DPP-Proc-Verb-2015-10.pdf>

	înregistrate audio prin colectarea datelor privind ședințele de judecată înregistrate audio în raport cu numărul total de ședințe		de administrare judecătorească), Consiliul Superior al Magistraturii	Numărul de recomandări formulate și aplicate. Numărul de sesizări depuse la Consiliul Superior al Magistraturii. Numărul de sancțiuni aplicate	prin intermediul videoconferințelor – instituită obligatoriu	CSM a aprobat un set de modificări la prevederile Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată. Sesizări cu privire la înregistrarea ședințelor de către judecători nu au fost înregistrate, prin urmare nu s-au aplicat sancțiuni. Prin scrisoarea 01/110 din 11.02.2016 către Direcția economică-financiară a MJ s-a solicitat alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru procurarea a 10 echipamente de SRS Femida.
48	Crearea unei subdiviziuni responsabile de identificarea, recuperarea și administrarea bunurilor provenite din activități infracționale, în baza solicitării de asistență internațională în cadrul urmăririi penale desfășurate de către structurile similare din alte state, în vederea recuperării bunurilor provenite din infracțiunile săvârșite pe teritoriul Republicii Moldova și peste hotarele ei	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Ministerul Justiției	Subdiviziune creată	Competențele de identificare, recuperare și administrare a bunurilor provenite din activități infracționale, aflate pe teritoriul Republicii Moldova sau peste hotarele ei, stabilite instituțional. Confiscarea/recuperarea bunurilor provenite din activități infracționale asigurată, inclusiv pentru repararea prejudiciilor cauzate prin infracțiuni, în special prin infracțiunile de corupție și cele conexe	Realizat parțial: Proiectul legii cu privire la Agenția Recuperarea Bunurilor Infracționale a fost înregistrat la inițiativa deputaților nr.442 din 28.11.2016, autor nemijlocit – CNA, avizul Guvernului aprobat prin HG nr.1380 din 21.12.2016. La 15.12.2016 a fost votat în prima lectură. Proiectul urmărește dezvoltarea capacităților și instrumentelor necesare recuperării bunurilor infracționale, în special în legătură cu infracțiunile de corupție și spălare a banilor, prin instituirea Agenției Recuperarea Bunurilor Infracționale și crearea cadrului legal necesar pentru urmărirea, acumularea probelor cu ajutorul investigațiilor financiare paralele, a cooperării interdepartamentale și a asistenței juridice internaționale, precum și pentru indisponibilizarea, evaluarea, administrarea și întoarcerea bunurilor infracționale.

49	Specializarea procurorilor, a ofițerilor de investigații și de urmărire penală în desfășurarea investigațiilor financiare paralele pe dosare de corupție și conexe corupției în vederea depistării bunurilor provenite din astfel de infracțiuni	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Institutul Național al Justiției, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne	Specializări realizate	Bunurile provenite din infracțiuni de corupție și conexe corupției, depistate	Realizat: MAI – 29 angajați ai IGP au participat la 4 instruirii în domeniu INJ – 3 instruirii/ 106 persoane instruite (36 judecători, 42 procurori, 15 OUP, 11 avocați): „Bunele practici din regiune în investigarea îmbogățirii ilicite și aplicarea confiscării extinse”
50	Instruirea judecătorilor specializați în combaterea corupției, a procurorilor și a ofițerilor anticorupție în vederea confiscării bunurilor provenite din infracțiuni de corupție și cele conexe și reparării prejudiciului cauzat prin aceste infracțiuni	Permanent, cu monitorizare anuală	Institutul Național al Justiției, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție	Instruirii efectuate. Numărul de ore. Numărul de participanți	Aplicarea corectă și uniformă a prevederilor referitoare la îmbogățirea ilicită	Realizat: INJ – 4 instruirii/ 138 persoane instruite (66 judecători, 36 procurori, 15 OUP, 11 avocați): „Bunele practici din regiune în investigarea îmbogățirii ilicite și aplicarea confiscării extinse”; „Instrumentarea și judecarea cauzelor de corupție și a celor conexe”
51	Organizarea cursurilor de instruire pentru	Trimestrul IV, 2016	Institutul Național al Justiției, Centrul	Cursuri de instruire desfășurate	Ofițeri de urmărire penală instruiți privind cercetarea uniformă a	Realizat: În luna octombrie 2016, a fost organizat și desfășurat un curs de instruire pentru ofițerii de investigații și urmărire penală ai CNA și MAI privind cercetarea infracțiunilor de corupție electorală.

	ofițerii de investigații și ofițerii de urmărire penală privind cercetarea uniformă, sub toate aspectele, a actelor de corupere electorală		Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne	pentru ofițerii de investigații și ofițerii de urmărire penală. Numărul de ore. Numărul de participanți	cazurilor de corupere electorală	
IX. Sporirea eficienței în activitatea organelor de control						
52	Elaborarea și punerea în aplicare a sistemului informațional automatizat de depunere în regim on-line a declarațiilor cu privire la venituri și a declarațiilor de interese personale	Trimestrul IV, 2016	Comisia Națională de Integritate, Centrul de Guvernare Electronică, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, alte instituții interesate	Sistem informațional creat și pus în aplicare. Formulare electronice ale declarațiilor, aplicate	Activitatea Comisiei Naționale de Integritate eficientizată, inclusiv prin utilizarea soluțiilor informatice	Realizat parțial: A fost testat sistemul elaborat și a fost semnat cu Centrul de Guvernare Electronică Acordul privind utilizarea serviciului electronic guvernamental integrat de semnătură digitală Msign. A fost angajat administratorul sistemului E-integritate, care a susținut instruirea privind componentele sistemului și a întreprins măsuri de asistare a angajaților Comisiei Naționale de Integritate în utilizarea programelor.
53	Verificarea legalității provenienței averilor judecătorilor și procurorilor cu scopul combaterii faptelor de îmbogățire ilicită	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție	Numărul de verificări efectuate, faptele constatate. Numărul de sancțiuni aplicate	Verificarea prioritară de către organele competente a provenienței averilor judecătorilor și procurorilor, asigurată	Realizat: Au fost efectuate 2 verificări cu privire la 2 judecători. Una din verificări s-a finisat fără a fi stabilite încălcări, a doua fiind în derulare.
54	Elaborarea și	Trimestrul	Centrul Național	Ordin aprobat	Normele metodologice	Realizat parțial: IFPS deține un ordin intern (2578/2013) cu privire la

	aprobarea ordinului interdepartamental cu privire la modalitatea de denunțare a actelor de corupere activă de către judecători, procurori, angajați ai poliției, ai instituțiilor penitenciare, colaboratorii vamali și fiscali	III, 2016	Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal, Procuratura Generală, Consiliul Superior al Magistraturii		specifice actorilor din sectorul justiției cu privire la denunțarea eficientă a actelor de corupere activă – dezvoltate	aprobarea Regulamentului privind prevenirea fraudelor și corupției în cadrul serviciului Fiscal de Stat În vederea realizării acestei acțiuni, de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a fost emisă Indicația nr.77 din 27.09.2016 cu privire la denunțarea influențelor necorespunzătoare. CNA a inițiat cu suportul proiectului PNUD elaborarea unui ghid privind denunțarea actelor de corupere activă de către judecători, procurori, angajați ai poliției, ai instituțiilor penitenciare, colaboratorii vamali și fiscali. Urmare a publicării, CNA va remite solicitarea de aprobare a ghidului către celelalte entități implicate.
55	Implementarea legislației cu privire la îmbogățirea ilicită, confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor provenite din infracțiuni de corupție și cele conexe corupției	Permanent, verificarea începând din trimestrul III, 2016	Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție	Numărul de dosare penale în procedură. Numărul de persoane sancționate	Legislația cu privire la îmbogățirea ilicită, confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor provenite din infracțiuni de corupție și cele conexe corupției – implementată	Realizat: În 2016, CNA a instrumentat 9 cauze penale în cadrul cărora au fost implementate prevederile actelor normative privind îmbogățirea ilicită, confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor provenite din infracțiuni. Pe faptul îmbogățirii ilicite au fost investigate 2 cauze penale, conform art. 330/2 Cod penal. Măsurile asiguratorii privind confiscarea specială sau extinsă au fost dispuse în cadrul cauzelor penale pornite în privința a 5 infracțiuni de spălare de bani, prevăzute de art. 243 Cod penal și 3 infracțiuni de altă categorie. Valoarea totală a bunurilor asupra cărora au fost aplicate măsurile asiguratorii privind confiscarea specială și extinsă a constituit 62.855.600 lei. PA – referitor la aplicabilitatea acestor măsuri în anul 2016, confiscarea specială a fost dispusă de instanțele de fond la solicitarea procurorilor Procuraturii Anticorupție în 11 cauze în privința a 13 inculpați. Cât privește confiscarea extinsă aplicabilitatea practică a acesteia urmează să se intensifice în următorii ani. Or, aceasta se aplică, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 16.04.2015,

						bunurilor dobândite după intrarea în vigoare a prevederilor legii penale care reglementează instituția în cauză.
56	Elaborarea unui ghid al auditorului cu privire la rolul acestuia în cazuri de fraudă și corupție	Trimestrul II, 2016	Curtea de Conturi	Ghid elaborat și difuzat	Riscurile de corupție în cadrul entităților publice diminuate prin stabilirea unor politici și proceduri eficiente de audit	Realizat: Hotărârea CC nr. 08 din 21.03.2016 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile aplicate în cadrul CC în cazul identificării/ determinării de către auditori a riscului de fraudă/corupție ²⁵
IV. 4 COMPONENTA EDUCAȚIONALĂ ȘI DE COMUNICARE PUBLICĂ						
X. Cultivarea intoleranței față de corupție						
57	Aprobarea și diseminarea codului de etică al cadrului didactic	Trimestrul III, 2016	Ministerul Educației	Cod aprobat, diseminat și pus în aplicare	Normele de conduită în sistemul de educație – stabilite și puse în aplicare	Realizat: Aprobat și publicat în Monitorul Oficial la 18 martie 2016, Codul de etică al cadrului didactic (este anexat aici) ²⁶ a fost tipărit, cu susținerea PNUD Moldova, și a fost distribuit tuturor organelor locale de specialitate, totodată la Inspectoratul Școlar Național vor fi create Consilii de etică, ce vor monitoriza respectarea Codului.
58	Organizarea Conferinței naționale anticorupție	Anual, decembrie	Centrul Național Anticorupție, Grupul de monitorizare a Strategiei naționale anticorupție	Conferință desfășurată. Materiale distribuite. Rezultatele evenimentului mediatizate	Problemele și deficiențele în domeniu – identificate și puse în discuție. Prioritățile de viitor stabilite	Realizat: Rezultatele aplicării legislației privind prevenirea și combaterea corupției în țară au fost prezentate în cadrul Conferinței Naționale Anticorupție din 12 decembrie 2016, la care, în acest an, au participat peste 120 de persoane ²⁷ . Invitații au avut ocazia să discute asupra mai multor subiecte, precum: Angajamentele internaționale anticorupție ale Republicii Moldova; Evaluarea implementării Convenției ONU împotriva corupției; Descurajarea corupției sistemice; Corupția în administrația publică locală: Primăria mun. Chișinău; Corupția în medicină; Corupția în educație; Influențe gender asupra corupției. În acest an, cu ocazia celebrării Zilei Internaționale

²⁵ http://www.ccrm.md/public/files/file/proiecte/Regulament_frauda_coruptie.pdf

²⁶ http://edu.gov.md/sites/default/files/document/attachments/codul_de_etica_ro_4.pdf

²⁷ <http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1406&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/Republica-Moldova-a-pasit-pe-calea-ireversibila-a-combaterii-coruptiei-mesajul-directorului-CNA-la-cea-de-a-XII-a-editie-a-Conferintei-Nationale-Anticoruptie>

						Anticorupție, CNA a organizat mai multe evenimente pentru încurajarea unei atitudini civice sănătoase din partea copiilor ²⁸ , tinerilor ²⁹ , jurnaliștilor ³⁰ și funcționarilor publici ³¹ .
59	Desfășurarea campaniilor de sensibilizare a populației asupra fenomenului corupției, riscurilor de corupere a agenților publici, de oferire ilegală a cadourilor și de exercitare a influențelor necorespunzătoare asupra acestora	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție în colaborare cu organizațiile necomerciale de profil	Numărul de campanii desfășurate, perioadele de desfășurare, mijloacele de mediatizare și amploarea campaniilor	Nivel îmbunătățit de transmitere a mesajului anticorupție. Conștientizare sporită din partea populației a costurilor și a impactului negativ al corupției. Disponibilitatea de a oferi remunerați coruptibile – redusă	<p>Realizat: 3 campanii desfășurate, 1 inițiată</p> <p>La Campania „EU - pentru educație prin integritate!” lansată în anul 2015, au aderat 6 instituții noi. Astfel, pînă în prezent, 17 instituții de învățămînt au aderat la această campanie inițiată de CNA în comun cu studenții.</p> <p>De asemenea, a fost organizat primul hackathon pentru dezvoltarea soluțiilor IT în domeniul anticorupție. Evenimentul a fost organizat cu susținerea Proiectului PNUD-Moldova. În rezultat, au fost selectate 3 echipe care, pe parcursul a 6 luni, vor dezvolta produse IT anticorupție.</p> <p>printr-un flash mob fost lansată campania “Descurajează corupția prin denunț”, în vederea sporirii participației cetățenilor în procesul de prevenire și combatere a actelor de corupției prin informare, sensibilizare și conștientizare. De asemenea, în cadrul campaniei, cu implicarea voluntarilor din cadrul diferitor instituții de învățămînt și organizații de tineret, a fost realizat și un spot video. În comun cu Departamentul Anticorupție al Tinerilor Senatului Studențesc USARB, la punctul de trecere a frontierei de stat Otaci-Mogileov-Podolisk a fost organizată campania de informare „Zero toleranță corupției”, în cadrul căreia, de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție și voluntari, cetățenilor le-au fost repartizate materiale informative cu referire la modalitățile de sesizare a instituțiilor specializate anticorupție. Totodată, la punctele de trecere a frontierei de stat Criva</p>

²⁸ <http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1404&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/CNA-invita-Premierea-castigatorilor-celei-de-a-treia-editii-a-Concursului-de-desen-si-pictura-Talentul-nu-ia-mita-Integritatea-in-imagini>

<http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1409&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/Ajutati-ne-sa-cretem-o-generatie-integra-contribuind-prin-exemplul-personal-este-mesajul-cartilor-potale-ilustrate-de-copii-pentru-mai-multe-institutii-publice-din-tara>

²⁹ <http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1416&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/Trei-proiecte-catigatoare-ale-primului-hackathon-anticoruptie-i-noua-versiune-a-site-ului-CNA-au-fost-prezentate-public>

³⁰ <http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1415&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/Au-fost-desemnate-cele-mai-bune-investigatii-jurnalistice-pe-teme-de-coruptie>

³¹ <http://www.cna.md/libview.php?l=ro&idc=5&id=1411&t=/Mass-media/Comunicate-de-presa/Studiu-CNA-despre-cum-interesele-private-afecteaza-procesul-legislativ>

						și Sculeni a fost desfășurat „Vernisajul anticorupție”, acțiune care a avut ca scop expunerea lucrărilor plastice cu Linia Națională Anticorupție. În contextul Zilei internaționale anticorupție, la cele 14 puncte de trecere a frontierei dintre Moldova, România și Ucraina a fost desfășurată campania de informare anticorupție “Pe aici corupția nu va trece”. Lansarea evenimentului a avut loc simultan în Aeroportul Internațional Chișinău, Aeroportul Otopeni (București) și Aeroportul Borispoli (Kiev). Astfel, peste 20 000 de pliante, tipărite în limba română, ucraineană și engleză cu informații privind faptele ce constituie infracțiuni de corupție în cele trei state, instituțiile specializate anticorupție, cât și modalitățile de sesizare a acestora au fost distribuite de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție și de către voluntari călătorilor la intrare în țară, campania fiind realizată cu sprijinul financiar al Fundației Hanns Seidel.
60	Instruirea angajaților din cadrul autorităților și instituțiilor publice pe teme anticorupție	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție, Academia de Administrare Publică	Numărul de instruiți și categoriile de participanți. Numărul orelor de instruire	Cunoștințele în domeniul combaterii corupției ale angajaților din cadrul autorităților și instituțiilor publice, aprofundate	Realizat: AAP a desfășurat 12 instruiți pentru 353 agenți publici din autoritățile publice centrale și locale. CNA în anul 2016 au fost organizate și desfășurate: 634 de instruiți anticorupție, cu 14% mai mult în raport cu anul precedent (555 în anul 2015). Audiența toată a fost de 24.725 de persoane, dintre care: - 12.123 (49%) – agenți publici, în cadrul a 374 de activități de instruire; - 12.053 (49%) – elevi și studenți, în cadrul a 251 de activități de instruire; - 549 (2%) – alte categorii (antreprenori, părinți și reprezentanții elevilor) în cadrul a 9 instruiți. ³²
XI. Încurajarea denunțării corupției						
61	Asigurarea funcționării sistemului de linii telefonice anticorupție	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție, autoritățile administrației publice centrale care dispun de	Registre de evidență a apelurilor, elaborate/ținute. Numărul de apeluri	Legea nr.252 din 25 octombrie 2013 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a sistemului liniilor telefonice	Realizat: 23 instituții au raportat despre lipsa apelurilor privind actele de corupție la liniile instituționale. În anul curent, la Linia națională anticorupție (0-800-55555), au fost recepționate și examinate 2028 de apeluri ale cetățenilor. În perioada 2012-2015, numărul apelurilor cetățenilor la Linia națională

³² <http://cna.md/doc.php?l=ro&idc=143&id=1479>

			subdiviziuni de securitate internă	înregistrate, inclusiv ponderea apelurilor privind actele de corupție, actele conexe corupției și faptele de comportament corupțional	anticorupție, pusă în aplicare. Actele de corupție, actele conexe corupției, precum și faptele de comportament corupțional – comunicate și examinate de către autoritățile competente	anticorupție a CNA a fost în creștere în mediu cu 40% anual sau cu circa 500 de apeluri pe an. În anul 2016, s-a atestat o scădere a apelurilor, fapt care se explică prin implementarea și dezvoltarea largă în toate ministerele și alte autorități publice a liniilor anticorupție sectoriale, care sunt popularizate prin plasarea anunțurilor pe paginile web și nemijlocit la oficiile instituțiilor publice, transport, etc. Din totalul apelurilor recepționate la Linia națională anticorupție, în 6% din ele s-au prezentat informații despre comiterea infracțiunilor. În cadrul CC, SIS, MEc, MF, Inspekția Financiară, Agenția de Achiziții Publice, MAEIE, MDRC, MAIA, MTID, MC, MMPSF, MS, MTS, BNS, ARFC, AM, ARM, CS, Centrul Național de Expertize Judiciare, Inspectoratul Național de Probațiune, Serviciul Stare Civilă, CEC – nu au fost înregistrate apeluri privind manifestări de corupție. CSM – un apel anonim de denunțare, care însă nu a putut fi probat de Inspekția judiciară. MA – 6 apeluri privind actele de corupție, dintre care 4 anonime SV – 96 apeluri pentru denunțarea manifestărilor de corupție, ceea ce reprezintă 52% din totalul apelurilor IFPS – 14 apeluri dintre care 3 privind manifestări de corupție/ 6 note conducerii IFPS, inclusiv pe marginea apelurilor telefonice, 3 cercetări de serviciu. MAI – 152 apeluri, dintre care 50 privind presupuse fapte de corupție/ 6 cauze penale MEc – au fost înregistrate 34 apeluri anonime cu privire la cazuri de colectare de bani, cărora li s-a sugerat să contacteze linia națională anticorupție MJ – 1 apel privind fapte cu caracter corupțional din totalul de 149 apeluri <i>Departamentul instituțiilor penitenciare</i> – 1 apel privind fapte de comportament corupțional din totalul de 10 apeluri
62	Crearea platformei electronice de instruire a agenților publici și	Trimestrul IV, 2016	Centrul Național Anticorupție	Platformă electronică creată	Schimbul de experiență și bune practici între conducătorii entităților publice și agenții publici	Nerealizat: În legătură cu necesitatea alocării unor resurse financiare substanțiale pentru această platformă, CNA a stabilit un acord cu Biroul Central Anticorupție din Polonia, pentru a prelua și adopta platforma de

	a conducătorilor entităților publice cu privire la cerințele de integritate în sectorul public				– asigurat. Cerințele de integritate profesională în sectorul public – respectate	instruire adoptată de aceștia. Urmare a obținerii drepturilor de autor asupra platformei la 22 noiembrie de către BCA, la moment se examinează formatul juridic de predare a platformei.
XII. Conlucrarea autorităților publice cu societatea civilă și cu mass-media						
63	Elaborarea unui regulament de comunicare al Curții de Conturi	Trimestrul III, 2016	Curtea de Conturi	Regulament elaborat și aprobat	Impactul sporit al activității Curții de Conturi și managementul finanțelor publice îmbunătățit prin comunicarea eficientă cu entitățile verificate, cu mass-media și cu societatea civilă	Realizat: CC a aprobat prin HCC nr. 13 din 19.05.2016 Strategia de comunicare 2016-2020 ³³ .
64	Promovarea dreptului de acces la informație prin stabilirea și consolidarea de parteneriate cu mass-media și cu societatea civilă	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Ministerele și alte autorități administrative centrale, autoritățile administrației publice locale, organizațiile	Concepții de comunicare publică elaborate și puse în aplicare. Rapoarte de monitorizare elaborate de	Mecanismul intern privind comunicarea cu publicul și asigurarea accesului la informație – implementat	Parțial realizat: Din instituțiile monitorizate, 21 dispun de strategii de comunicare publică, iar 5 nu au un asemenea document. Totodată, mai multe autorități publice on-line comunicate de presă și noutăți, însă nu implementează mecanisme consolidate de asigurare a accesului la informație. Disponibile de Strategii de comunicare: CSM ³⁴ , MAI ³⁵ , MA ³⁶ , MDRC ³⁷ , MAIA ³⁸ , MTID ³⁹ , MC ⁴⁰ , MMPSF ⁴¹ , MS ⁴² , MTS ⁴³ , MTIC ⁴⁴ , ARFC ⁴⁵ , BRI ⁴⁶ , AM ⁴⁷ , ARM ⁴⁸ , MJ ⁴⁹ , CC ⁵⁰ , AT ⁵¹ , CNI ⁵² , CEC ⁵³ , CNA ⁵⁴ , SV ⁵⁵ , BNS ⁵⁶

³³ Strategia de comunicare a Curții de Conturi pe anii 2016-2020: <http://www.ccrm.md/doc.php?l=ro&idc=188&id=5840&t=/Cadrul-legal/Strategii-i-coduri/Strategia-de-comunicare-a-Curtii-de-Conturi-a-Republicii-Moldova-pentru-perioada-2016-2020>

³⁴ Strategia de comunicare și relații publice a Consiliului Superior al Magistraturii și a sistemului judecătoresc (CSJ, Curți de apel, judecătorii) din Republica Moldova pentru 2015-2016 și Planul anual al activităților de comunicare și relații publice al Consiliului Superior al Magistraturii și al sistemului judecătoresc din Republica Moldova pentru anul 2015: <http://csm.md/files/Hotaririle/2015/02/51-2.pdf>

³⁵ Strategia de comunicare a Sistemului Afacerilor Interne pentru 2014-2016: <http://old.mai.gov.md/sites/default/files/images/punctul%209.doc>

³⁶ Strategia de informare și comunicare în domeniul apărării și securității naționale pentru anii 2012-2016: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=344342&lang=1>

			necomerciale și mass-media	Cancelaria de Stat și organizațiile necomerciale		<p>Nu dispun de Strategii de comunicare: MEC, MEd, ANI, PG, CS <i>Departamentul instituțiilor penitenciare</i> – a fost creat compartimentul „Banca de idei”, pentru ca fiecare angajat al sistemului penitenciar și membru al societății civile să semnaleze deficiențele capacității instituționale, conceptuale, operaționale, financiare și de dotare, explicând detaliat cauzele și efectele acestora, urmate de formularea ideilor, propunerilor și soluțiilor adecvate pentru înlăturarea neajunsurilor și dezvoltarea anumitor aspecte ale sistemului penitenciar.</p> <p>SIS a desfășurat un curs de instruire (15-16 iunie) pentru reprezentanții mass-media în domeniul antiterorismului. CC transmite ședințele online, iar reprezentanții mass-media participă, manifestă interes și publică materiale.</p>
--	--	--	----------------------------	--	--	--

³⁷ Regulamentul de comunicare internă și externă al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor: <http://www.mdrc.gov.md/libview.php?l=ro&idc=20&id=2797&t=/Transparenta-decizionala/Ordinele-Ministrului/Ordin-cu-privire-la- aprobarea-Regulamentului-de-comunicare-interna-si-externa-al-Ministerului>

³⁸ Ordinul Ministrului nr. 3 din 20.01.2015 cu privire la aprobarea Conceptului de comunicare publică a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

³⁹ Strategia de comunicare a Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor: http://www.mtid.gov.md/sites/default/files/files/politici_strategii/strategia_de_comunicare_MTID.pdf

⁴⁰ Strategia de comunicare a Ministerului Culturii: http://www.mc.gov.md/sites/default/files/strategia_de_comunicare_ministerul_culturii_2014-2015_1.pdf

⁴¹ Hotărîrea nr. 5 a Consiliului Colegial al MMPSF din 26 februarie 2013 cu privire la aprobarea Strategiei de comunicare a MMPSF

⁴² Strategia de Comunicare a Ministerului Sănătății: http://www.ms.gov.md/sites/default/files/legislatie/ordinul_nr_326_din_04.04.2012.pdf

⁴³ Strategia de comunicare a Ministerului Tineretului și Sportului pentru anii 2014-2016: <http://mts.gov.md/content/strategia-de-comunicare-ministerului-tineretului-si-sportului-pentru-anii-2014-2016>

⁴⁴ Strategia de comunicare pentru anii 2014-2016 a Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor:

http://www.mtic.gov.md/sites/default/files/transparency/plans_and_reports/strategiadecomunicaremtic2014-2016.pdf

⁴⁵ Strategia de comunicare a Agenției Relații Funciare și Cadastru: [http://www.arfc.gov.md/files/Strategie%20ARF%20de%20comunicare\(1\).pdf](http://www.arfc.gov.md/files/Strategie%20ARF%20de%20comunicare(1).pdf)

⁴⁶ Strategia de Comunicare a BRI: <http://bri.gov.md/files/files/Strategia%20de%20comunicare%20BRI%20.pdf>

⁴⁷ Strategia de Comunicare a Agenției „Moldsilva” 2015-2018: <http://www.moldsilva.gov.md/libview.php?l=ro&idc=202&id=894&t=/Legislatia/Ordinecirculare/Ordin>

⁴⁸ Strategia de Comunicare a Agenției Rezerve Materiale 2014-2018: <http://rezerve.gov.md/sites/default/files/document/attachments/Strategia%20de%20comunicare.pdf>

⁴⁹ Plan de comunicare pentru promovarea rezultatelor Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției și a Planului De Acțiuni (2011-2016)

http://www.justice.gov.md/public/files/plan_comunicare_SRSJ_red_adoptat_17.12.12.pdf

⁵⁰ Strategia de comunicare a Curții de Conturi pe anii 2016-2020, adoptată prin HCC nr. 13 din 19.05.2016

⁵¹ Programul de comunicare al AT pentru anii 2013-2015, aprobat prin ordinul nr.38 din 01.08.2013

⁵² Strategia de comunicare a Comisiei Naționale de Integritate pe anii 2014-2015 <http://cni.md/wp-content/uploads/2014/12/Strategia-de-comunicare-a-CNI-aprobata.docx>

⁵³ Strategia de comunicare a Comisiei Electorale Centrale pe anii 2014 — 2018: <http://www.cec.md/index.php?pag=news&id=1001&rid=634&l=ro>

⁵⁴ Strategia de comunicare a Centrului Național Anticorupție pe anii 2013 — 2017: http://cna.md/sites/default/files/combatare/strategie_comunicare_c.pdf

⁵⁵ Strategia de comunicare a Serviciului Fiscal de Stat pentru anii 2016-2018, aprobată prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 564 din 30.06.2016

⁵⁶ Strategia de comunicare a BNS, aprobată prin Ordinul nr. 115/a din 03 noiembrie 2014: http://www.statistica.md/public/files/despre/legi_hotariri/Strategie_comunicare_BNS.doc

						CS – este în proces de elaborare proiectul HG cu privire la cooperarea cu societatea civilă. Foarte bune progrese au fost realizate de CSM, care a desfășurat un set de evenimente și a lansat câteva publicații care reglementează relația sistemului judecătoresc cu mass-media și oferă instrucțiuni utile pentru petiționari ⁵⁷ , MAEIE – nu publică Strategia de comunicare și diplomație publică pentru anii 2015-2016, deoarece susține că acesta este un document de uz intern
65	Organizarea cluburilor de presă pe subiecte anticorupție	Permanent, cu monitorizare trimestrială	Centrul Național Anticorupție în colaborare cu organizațiile necomerciale de profil	Numărul de activități comune anticorupție organizate de autorități și societatea civilă	Jurnalismul de investigație încurajat. Organele de drept autosesizate ca urmare a mediatizării investigațiilor jurnalistice	Realizat Au fost organizate 5 sesiuni ale clubului de presă la care jurnaliștii de investigație și angajații CNA au supus dezbaterilor aspecte ce țin de procesul de urmărire penală, de testarea integrității și evaluarea integrității instituționale, evaluarea riscurilor de corupție, precum și expertiza anticorupție a legislației.

⁵⁷ Strategia, analiza strategică, regulamentul și ghidul privind relația dintre sistemul judecătoresc din Republica Moldova și mass-media: <http://csm.md/2013-08-26-07-08-51/2013-11-20-07-52-48/reglementare-juridica.html>